

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagdíj díj:

300 holdig	1/4 g busa egyenértéke
500 " "	" " " "
1000 " "	" " " "
2000 " "	" " " "
3000 " "	" " " "
ezen felett	" " " "

Szervezőtársaságok, szövetkezetek, vállalatok
1 g busa egyenértéke Juniusi Esztendő 500.000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj 4 aranykorona = 20.000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Nadassy Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felolós szerkesztő: **Buday Ernő**
Társaszerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 61-68

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknél:	
Egy évre	200,000 K	Egy évre	320,000 K
Félévre	100,000 "	Félévre	160,000 "
Negyedévre	50,000 "	Negyedévre	50,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 19-32

TARTALOM:

- A Gazdák Biztosító Szövetkezete.
- A gabonafélék bokrosodása növénynevelési szempontból. (Fleischmann Rudolf.)
- A Fejérmegyei Szarvasmarhatenyésztő stb. Egyesület 1923/24. évi termelési eredményei. II. (Szentandrassy György.)
- A borsósziszik és a borsó természetes kereszteződése. (Kunsch Antal.)
- A washingtoni Department of Agriculture. (Siegescu Miklós dr.)
- Doktorrá avatás a Közgazdasági Egyetemen.
- Terméskülönbség és a mezőgazdaság helyzete.
- Vegyes közlemények.
- Időjárás.
- Törsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

Felhívás előfizetőinkhez.

Julius hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra. Felhívjuk azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése e hó végével lejár, hogy az előfizetési díjat a lapunk mai számához esatolt postautalványon **mtelőbb** beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. **Akik az előfizetési díjat július 10-ig nem küldik be,** azok címére a lap küldését kénytelenek leszünk **beszüntetni.** Az előfizetési díjat **ugyanazon cím alatt** kérjük **beküldeni,** mint amely címen a lap jár.

Előfizetési ár:

félévre	160,000 korona
negyedévre	80,000 "
OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:	
félévre	100,000 korona
negyedévre	50,000 "

A kiadóhivatal.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület **tenyészállatkiállítás és vásár rendező-bizottságának**

junius hó 19-én, pénteken, délelőtt 11 órakor az OMGE székháza tanástermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz., I. em.) tartandó **gyűlésére.**

Tárgyak:

- Beszámoló a március hóban rendezett XXXIV. tenyészállatkiállításról és vásárról.
 - Felmerült vitás kérdések elintézése.
 - A jövő évi tenyészállatkiállítás és vásár előkészületei.
- Budapest, 1925. június hó 12-én.
Jeszenszky Pál s. k., bizottsági elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület **növénynevelési bizottságának**

folyó évi június hó 21-én (vasárnap) Debrecen-Pallagon tartandó

VI. vándorgyűlésére.

Napirend:

- Junius 20-án (szombat) 16:10 órai gyorsvonattal Budapest nyugati p. u.-ról indulás Debrecenbe. Érkezés 20:41 órakor Debrecenben. Elszállásolás. Közvacsora étlap szerint.
- Junius 21-én (vasárnap) 8:30 órakor Debrecenből induló külön villamossal kiszállás Pallagra, a m. kir. gazdasági akadémia telepére. 9 órakor a vándorgyűlés kezdete a következő tárgysorozattal:
 - Elnöki megnyitó.
 - A növénynevelési feladatai a tisztántuli részeken. Előadó: **Varga Kálmán dr.** gazd. akad. igazgató.
 - A lucerna nevelése és jelentősége Magyarországon. Előadó: **Fleischmann Rudolf** növénynevelési igazgató.
 - A dohánymag termelése és nevelése. Előadó **Juhász Árpád,** a M. Kir. Dohánytermelési Kísérleti Allomás vezetője.
 - Indítványok.
- A vándorgyűléstárgysorozatának kimerítése után a gazdasági akadémia, az akadémia kísérleti tereinek és a M. Kir. Dohánytermelési Kísérleti Allomás és telepeinek megtekintése.
- 2 órakor közebe a gazdasági akadémia menzáján. Visszatérés vagy aznap 17:20 órakor induló gyorsvonattal (érkezés Budapestre 21:50 órakor) vagy másnap június 22-én 7:10 órakor induló gyorsvonattal (érkezés Budapestre 11:40 órakor).
- A vándorgyűlésen résztvenni szándékozók ebbeli szándékukat és elszállásolás iránti igényüket legkésőbb folyó hó 18-ig bezárólag az OMGE titkári hivatalánál (Budapest, Köztelek-u. 8.) sziveskedjenek bejelenteni. Budapestre induló kello számú jelentkező esetén külön II. osztályu vasuti kocsiról gondoskodás történik.

Budapest, 1925. június hó 10-én.

Székiacs Elemér s. k., az OMGE növénynevelési bizottsága elnöke.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete.

A „Köztelek“ falai között e hó 20-án ismét jubileumi ünnepség lesz. A magyar gazdatársadalom legsajátosabb szövetkezeti alkotásának, a **Gazdák Biztosító Szövetkezetének** negyedszázados fennállása ünneplésére jönnek össze a szövetkezet alapítói, hogy a szélesebb körű nyilvánosság előtt is beszámoljanak a 25 év leforgása alatt elért eredményekről. Ez a jubileum méltó betetőzése lesz annak az építő munkának, amelyet a magyar agrárpolitika nagynevelő apostola, néhai **Károlyi Sándor** gróf kez-

dett s amelynek az volt a célja, hogy az elfajult magyar közgazdasági életet a földművelő társadalom önszorgatású erejének az altruizmus szellemében való felhasználásával javítsa. A megkezdett munka sikeréről a magyar agrárszövetkezeti mozgalom négy hatalmas oszlopa tanuskodik; ezek: a **Magyar Mezőgazdák Szövetkezete,** az **Országos Központi Hitelszövetkezet,** a „**Hangya**“ és a **Gazdák Biztosító Szövetkezete.** Ezek az intézmények, amelyeknek anyagi alapját tuinyomó nagy részben a kisemberek apró fillérei alkotják, ma még a rideg számszerűség nézőpontjából is hatalmas, erős, úgy itthon, mint külföldön, tekintélynek örvendő és el nem vitatható eredményeket felmutatni tudó gazdasági vállalkozások, amelyeknek a megalapításuk alkalmával kitűzött célt sikerült elérniük és a sikert megőrizniük a közbejött rendkívüli nehézségek ellenére is.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete az alapítás sorrendjében legfiatalabb alkotás. Létrejöttének közvetlen oka és célja volt a biztosítás terén mutatkozó uzsora leküzdése és a biztosításnak, mint a vagyonmentés legmodernebb eszközének olyan néprétegekkel való megismertetése, amelyek azt eddigelő részint kényelemből, részint kello oktatás hiányában nem ismerték. Hogy sikerült-e ezt a célt elérnie a szövetkezetnek, arról már számadatokban kifejezhető eredmények beszélnek. A szövetkezetnek ma országsszerte kiépített hatalmas ügynöki hálózata van és biztosító ügyfeleit feltalálhatjuk Magyarországon minden községében és a magyar társadalom minden rétegében. Az erkölcsi célt tehát sikerült elérni. A biztosítás eszméje ma a gazdaközönség körében jóval népszerűbb, mint negyedszázaddal azelőtt volt. Körülbelül 700,000 biztosított ügyfele van a „Gazdákknak“, tehát Csonka-Magyarország lakosságának több mint egyszázada máris tagja a szövetkezetnek. Ez kétszertelenül nagy eredmény a multhoz képest s nem lehetett másképp elérni, mint a gazdaközönség bizalmának megszerzésével, a céltudatos és következetes munka fokozatos sikerei útján.

A bizalom felkeltésének nyilván az volt a módja, hogy a szövetkezet fennállása óta állandóan törekedett vállalt kötelezettségeinek pontos teljesítésére. A szövetkezetet nem vezették nyereszkesedési céllal, hanem arra törekedett, hogy a biztosítást olcsóbbá tegye s a történet károkat hiánytalanul megfizesse. A vitathatlan tények mindinkább arra a belátásra vezették a gazdaközönséget, hogy a serdülő szövetkezet sokkal előnyösebb üzleteket köthet, mint a régi megvagyonosodott biztosító vállalatokkal. Ez a felismerés segítette a Gazdák Biztosító Szövetkezetét ahhoz, hogy ma anyagilag teljesen szilárd s kötelezettségeinek mindenkor meg tud felelni. Ennek az eredménynek elérésében kétszertelenül segítségére volt vezetőinek okos üzleti politikája is. Ma már a nemzeti vagyonnak száz és százmilliárd értéke élvezi a szövetkezet nyújtotta modern vagyonvédelmet. Így az elmúlt esztendő leforgása alatt több mint 2 és fél milliárdnyi tüzkárt és közel 14 milliárdnyi jégkárt térített meg tagjainak a szövetkezet, az egyéb kifizetett kártérítési összegeket nem is tekintve. Ezek a nagy kártérítési összegek, amelyek különben arányban vannak a szövetkezet díjbevételeivel

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-84, 129-14, 129-15 VI., Vilmos császár-ut 65. sz. Sörgönyeim: „MAGELÉR“ Budapest

FIÓKOK: Sopron: Állatvértékpénztár, Sopron. Sörgönyeim: Vésárpénztár Sopron
Wien: „MAGELÉR“ Viehverwertung Gesellschaft m. b. H. Wien, St.-Markt
Sörgönyeim: „Magelér“ Wien

2: Gazdasági társaságok intézményei:
I: Hivatali hiteket előnyös feltételekkel folyósítunk!!

Meghívásra szakértőket a helyszíre kiküldjük! ← → Mindennemű állatkitöltet legelőnyösebben lebonyolítottunk

egyáltalán nem sértették az üzleti realitás szempontját, mert a Gazdák Biztosító Szövetkezete kezdetől fogva a legszorosabb viszontbiztosítási kapcsolatban áll Európa legnagyobb biztosító intézményeivel. A kockázat tehát megoszlik s éppen ezért a biztosító tagok abszolút biztonsággal számíthatnak a károk megtérítésére.

A szövetkezet iránt megnyilvánuló és állandóan fokozott bizalom egyik kétségbe nem vonható jele a díjbevételek folyton fokozódó emelkedése is. Az első üzletévben a szövetkezet díjbevétele 416.000 koronát ért el. 10 év után, amikor a szövetkezet első jubileumát ünnepelte, a díjbevétele megtízszereződött és 4.659.000 koronát tett. A háború és a forradalmak, amelyek az általános közgazdasági válságot előidézték, nem maradtak a szövetkezetre sem hatás nélkül, de a keletkezett nehézségeket és bajokat sikerült elhárítania és gyógyítani, úgy hogy a szövetkezet legutolsó évi díjbevétele máris meghaladta a 32 és fél milliárdot s ezzel közeledik a békebeli állapotokhoz.

A szövetkezet üzleti sikereinek méltatása mellett nem szabad megfeledkeznünk a negyedszázados évfordulón arról a munkásságról sem, amelyet ez az intézmény az emberbaráti és közcélú javára kifejtett. A Gazdák Biztosító Szövetkezete mindenkor ott volt adományaival, amikor a mezőgazdasági szakutódás fejlesztéséről, a gazdaérdekek védelméről, emberbaráti intézmények felépítéséről volt szó. Az altruista szövetkezeti központok különben egyformán szívükön viselik a kulturális és a közjóléti feladatokat is, mert a szociális gondolkodás hozzátartozik ahhoz az eszmekörhöz, amelyben fogantattak.

Üdvözljük a jubiláló szövetkezetet s ennek élén Zselenski Róbert grófot, a szövetkezet nagyérdemű elnökét, az egész igazgatóságot s Láng Józsefet, a szövetkezet fáradhatlan s kitünő vezérigazgatóját, jó-rossz időkben bevált tisztikarával együtt. Meleg szívvel kívánjuk, hogy a huszonötévi működésével kivívott szép sikerek megőrzésében és fejlesztésében segítse a Szövetkezetet továbbra is a bölcs vezetés és a közbizalom.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A gabonafélék bokrosodása növénynemesítői szempontból.

A gabonanövények élettani működéséhez tartozik az oldalhajtások képződése és azok meggyökerekedése. A gazda „bokrosodásnak” nevezi ezt a jelenséget, melyre a nemesítőnek — különösen hazánk éghajlati viszonyaiban — igen nagy figyelmet kell fordítania.

Mint hogy a növénynemesítés jórészt alkalmazott növénytan, azoknál, akik vele foglalkoznak, fel kell tételeznünk a bonctani és alaktani alapjelenségek ismeretét, melyek a bokrosodásnál szerepet visznek. Ezekből tudjuk meg, hogy a szárbütyöknek a gabonánövény részeinek a képződésénél milyen fontos feladata van. Nemesítéskor a bokrosodásnál, hanem a füvek bokorképződésénél is (ami egészen hasonló jelenség) mint hordozója lép fel annak a szövetnek, melyből a rügyek képződnek.

A bütyök közötti szárrészeknek (internodiumoknak) nem új szervek képzése a feladatuk. Ezek az egész növényi szervezetet szolgálják főleg mint hordozók és tápanyagszállítók. Első feladatukban — amikor a növények megfelelő hajlékonyságot és szilárdságot biztosítanak — segítségükre vannak az öket körülövező levélhüvelyek is, különösen a megnyúlás, a „szárba szökkenés” idején. A levélhüvelyek a szár szilárdságának a fokozására az egymásra következő bütyök köré ellentétesen vannak illeszkedve. Erről meggyőződhetünk, ha egy hajtást szétboncolunk. Laikusok szemében a bütyökök *izületek*; és csakugyan

ingerlékenyek is a hajtások megdülésénél: az alulra került oldalukon a sejtek nagyobb mérvben megnyúlnak, felül ellenben nem, ami azt eredményezi, hogy a hajtás ismét függőleges helyzetbe kerül.

Itt magyarázható meg egy fontos különbség a bokrosodásban: van „U”-alaku és van „párhuzamos” bokrosodás (természetesen átmenetekkel). Az előbbi azoknál a búzáknál, esetleg rozsoknál fordul elő, amelyeknek a bokrosodás állapotában *kuszó* növekedésük van; utóbbi azoknál az alakoknál, amelyek azonnal felfelé törnek és télen sem simulnak szorosan a földhöz. Gyakorlati nézőpontból az előbbi bokoralak az előnyösebb, nemcsak kiterjedtebb gyökérzetével, hanem a hajtások állásában is. Közismert tény, hogy az ilyen kuszó jellegű fagyálló, amely tulajdonsággal a fellálló jelleg leg többször nem rendelkezik.

A kiválasztással végzett növénynemesítés alapját az a megismerés adja, hogy a természetes, vagy keresztezéssel létesített növényfajtáink különböző fajtaelemei (elemi faj — de Vries: Mutációelmélet) nemcsak többé-kevésbé alakilag, hanem *élettani működésükben is különböznek*. Ez egyike a legérdekesebb és legnehezebb megfigyeléseknek, amit a növénynemesítő végezhet. Azon az uton, mely a csirázástól a termésképződésig tart, már most a *bokrosodást igen fontos és alapvető tényezőnek kell tekintenünk*, oly tényezőnek, amely tényestörzseink fent említett különböző teljesítményét már korai fejlődési állapotában is jelzi.

Sajnos, még nincsenek pontos kísérleteink arra vonatkozólag, hogy a *különböző nemesítések hogyan viselkednek a bokrosodás legkorábbi szakában*, miután 1—2 cm-re a felszín alatt, fényinger hatására létrejött a *bokrosodási csomópont*. Hálás munka volna ez fiatal botanikusok részére. A *kelés erőlyének meghatározása a vetőmagnál* — amit Németországban utjabban bevezettek — nem terjed ki a bokrosodás idejére.

Nekünk, növénynemesítőknél nagyon értékes volna, ha tudnánk, hogy az egyes fajtáknál *hogyan illeszkedik bele ez az időszak az egyed életébe*, mekkorra a bokrosodás abszolút erőlye, milyen maximum érhető esetleg el? A *gyakorlati növénynemesítőnek* ily feladatok megoldása nagyon sok idejét rabolná el.

Saját tapasztalataim szerint a bokrosodás a növény általános életerejének a kifejezője. Vannak például a bokrosodási erőlyt illetőleg gyorsan és lassan fejlődő búzafajták és elég gyakran találtam az utóbbiak között olyanokat, amelyek tekintélyes, hatalmas kalászt nevelnek, míg az előbbieik igénytelen külsejükkel leg többször a régi, közönséges magyar buzatípusokhoz állanak közel.

De nemcsak a fajta, hanem még nagyobb mértékben a környezet, vagyis a természeti és a termelési tényezők is hatnak a bokrosodásra.

Az alanti példában a harmadik sorozatnál annak első felében feltűnő a bokrosodás erős előrehaladottsága. Oka ennek az, hogy ezek a parcellák némileg szikes talajon fekszenek. Aki ilyen szikes talajokon gazdálkodik, tudja, hogy azokon a buza korábban kifejlődik.

A nemesítésnek itt új feladat megoldására nyílik alkalm, melynek gyakorlati jelentősége hazánk szikes vidékeire igen nagy. Ez a feladat annak megállapítása, hogy vannak-e olyan nemesített növényfajták, melyek a szikes talajok viszonyait jobban bírják, mint mások? Foglalkozom ezzel a kérdéssel és megállapíthatom, hogy a Kompolt-Parádi Hitbizomány nagyuti gazdaságában az általam 15 év óta nemesített „F. 481.” számú buza a szíken kimonodtan beválik és jó termést ígér. Tavaiz ez a buza nagy átlagban 12-5 q-t adott kat. holdankint és sikéridus magot terem, mint azt már gyakorlati vizsgálat is beigazolta. Ilyen búzákat sikerült át a szikföldön elsősorban azok életerélyének tulajdonítom, az ilyen viszonyokhoz alkalmazkodó erőteljes ifjúkori fejlődésnek és nem kevésbé a nagy *minőségi és mennyiségi bokrosodási erőlyének*, amellyel rendelkeznek. Nem a „rest” vagyis lassan fejlődő búzákat, hanem a külsejükben a közönséges magyar búzához hasonló gyorsfejlődésű búzákat hivatottak arra, hogy a szik meghódítását lépésről-lépésre megvalósítsák.

Természetesen szükséges ide az a gazda is, aki a magyagat a szíken nagy hozzáértéssel a legalkalmasabb időpontban készíti elő.

Azt hiszem, hogy a bokrosodás és az egész fejlődés gyorsulásának, ami a szíken bekövetkezik, valamiképpen bizonyos „stimulációs” hatás az oka, melyet az ilyen talajokban bőségesen jelenlévő sóoldatok gyakorolnak a magra és növényre annak további élete folyamán. Ennek kikutatása szintén hálás feladat volna a növényfiziológus számára.

I. A bokrosodás meghatározása a kompolti búzavető kísérletben 1925. III. 24-én.

A fajta megnevezése	Átlagos növénycsomószám folyomlényenként	Átlagos bokrosodás 1925. III. 24-én az				Ha a bokrosodás az I. sorozatban 100, akkor a	
		I.	II.	III.	I-III.	II.	III.
		sorozatban				sorozatban	
Szekács 266.	42	2772	332	290	273	84	105
Fleischmann 481.	56	2613	253	362	306	124	139
Magyaróvári 193.	29	223	403	84	317	149	168
Szekács 1290.	55	2632	963	340	300	112	129
Zalazentgróti 126.	47	1832	333	34	247	126	180
Sz. 1239.	55	2562	933	96	315	114	154
Z. 10. II. é.	44	1992	843	10	264	143	156
Kiszarda a)	50	238	294	317	289	123	133
Sz. 1242.	42	2302	393	378	290	125	164
Z. 21.	44	222	182	294	245	98	132
Sz. 17.	54	2963	113	308	304	105	163
Z. 3.	39	2322	492	80	254	107	120
Sz. 1214.	55	2683	362	246	282	125	92
Kg. b)	45	2763	073	10	298	111	112
Sz. 19.	40	2733	402	87	311	124	105
B. 2. (marquis)	48	2232	832	271	260	126	120
Tolnaozorai 1016.	33	2102	842	281	258	135	134
Hatvani 1212.	38	2252	873	306	273	127	136
Bánkúti 5.	43	2933	914	17	367	137	142
Proflie	30	2683	002	240	269	113	90
B. 417.	56	2142	602	53	242	121	118
Kg. c)	55	2782	653	63	302	95	130

Fenti parcellák három sorozatos Rümker-féle vetőkísérletben állanak. A bokrosodási vizsgálat anyagát sohasem szolgáltatták a szélső sorok; a növényeket óvatosan emeltük ki és azok hajtásait megszámláltuk. Láthatjuk, miként befolyásolja a bokrosodás a talaj (arányszámok), de azt is, hogy milyen az aránylagos magtaratása a fajták különböző bokrosodási képességének különböző viszonyokban.

Érdekes a fajták magtaratása Mosonszentmiklóson, ahol Szmazsenka dr. vizsgált meg ugyanugy egy négysorozatos búzavetőkísérletet mindenestre később, május 6-án és sokkal jobb talajon, mint a kompolti.

II. Néhány búzafajta átlagos bokrosodása Mosonszentmiklóson a kompolti eredményekhez viszonyítva.

A fajta megnevezése	Az Átlagos bokrosodás	
	Kompolton	Mosonszentmiklóson
B. 5.	367	76
Sz. 1239.	315	87
M. 193.	317	71
F. 481.	306	92
Sz. 17.	304	84
Sz. 1230.	300	93
Sz. 19.	300	79
Sz. 1242.	299	87
Sz. 266.	273	75
H. 1212.	273	75
Z. 10.	264	74
Marquis	260	63
Z. 3.	254	76
Z. 126.	247	84
Z. 21.	245	84
B. 417.	242	62

*) Szélső parcella.

FORDSON-TRAKTOR

raktárról azonnal szállítható

HALTENBERGER VILMOS

a FORD-gyárak autorizált képviselője

Telefon: 66-13 Budapest, VI., Nagymező-u. 19. Bürgönyeim: Wilford Budapest

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szíkekék, fűkaszálok, burgonyakiszédő, kőfűrészberendezés

Mezőgazdasági gépek és eszközök,

MOTOROK, MALMOK

Wohanka és Társa Utóda R.-T. Minta-raktár Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76.

Kérjen árajánlatot!

48

Itt az...
Bánkúti...
igazolj...
mazó...
viszony...
Aiföld...
hajlata...
közönsé...
gyengé...
nem em...
Most...
uttal a...
színe e...
zabteny...
kárrel...
fejtésre...
elő, vag...
sodás a...
esetre...
ben me...
Hogy e...
tassunk...
nak a l...
például...
adtak...
e kérd...
vetettek...
ama ga...
közölg...
Remé...
sítő ka...
foglalk...
mellett...
meghat...
osztásá...
Minde...
mennyek...
Hazai...
mint kü...
kritikus...
növényt...
dülést...
zotta...
desét...
viszony...
biztos...
mellett...
sűrűségi...
automat...
sések...
Ebből...
tésének...
megtalál...
hazai...
nek me...
Komp...

A fer...
kiegész...
bokros...
Miként...
alapítva...
ritkább...
magot...
a jó bok...
járás...
megritk...
bokros...
pontból...

SZAF

Tö...
1923/

Az eg...
tonvásár...
szetének...
dorkolon...
tehen let...

Ko

Itt az ellentét a közönséges magyar búzából származó fajtákhoz viszonyítva (Székács-féle, Hatvani, Bánkúti, F) nem olyan nagy, mint Kompolt, ami igazolja, hogy a nyugati fajták keresztezéséből származó új búzafajták Moson vármegye természeti viszonyai között jobban érzik magukat, mint az Alföld északi szélén fekvő Kompolt szemiarid éghajlata alatt. Tanulságos, hogy a délmagyarországi közönséges búzából származó fajták között is vannak gyengén bokrosodók (például a Bánkúti 417.), melyeket nem emel ki a sorrendjükből a dunántúli éghajlat sem.

Most pedig vigyük a bokrosodás kérdését egyúttal a magyar rovarügyi tudomány nagymesterének színe elé. Néhány év előtt Weihenstephanban egy zabtenyésztőrszert láttam, mely állítólag a *frütlégykár* ellenében tanúsított ellenállásával tűnt ki. Megfejtésre vár még, hogy ezt alaktani okok idézték-e elő, vagy az a gyorsaság, mellyel az élénk bokrosodás az áldozatul esett hajtásokat pótolja. Mindenesetre sokszor volt alkalom legyáros esztendőben megfigyelni a bokrosodás mentő munkáját. Hogy ehhez pontos kísérlettel bizonyítékot is szolgáltatunk, azt hiszem, *tulok* a véletlen közrejátszásának a lehetősége. Azonban az F rosz fejlődésénél, például az idén Szabolcs megyében, ahol legyárról adtak hírt, alkalmas adatokat szolgáltatathatnának a kérdés tisztázásához az ottani gazdák, akik vetettek a rozsomból. Én örömmel adok útmutatást ama gazdáknak, akiket az ügy érdekel, arra vonatkozólag, hogy *hogyan* érünk itt cél.

Remélem, hogy ez a rövid vázlatom növénynevelő kartársaimnak buzdításul szolgál arra, hogy foglalkozzanak a bokrosodás kérdésével és egybekelve használják fel ezt is nemesített fajtáinknak meghatározott területekre való növényföldrajzi beosztásához.

Mindeme tapasztalatok és megfontolások eredményeként a következőket szeretném megállapítani: Hazai éghajlatunk, melyben az Alföld mindig mint különleges egység szerepel, mezőgazdaságunk kritikus helyzete, melytől nem egyhamar várhatunk növénytermelési vonatkozásban egyoldaluan fennálló, mind amellet szólnak — ismét hangsúlyoztam az Alföldön —, hogy őszi gabonánk fejlődését megfelelő bokrosodással biztosítsuk. Az alföldi viszonyok mellett ez nyújt kezeséget a hozam biztonságára. Alföldi éghajlatunk sokféle eshetősége mellett lehetetlen az őszi gabonánál helyes *vetés-sűrűségi programmal* a helyzetet biztosítani; én az automatikus szabályozást alkalmas bokrosodási képességek révén erre a célra értékesebbnek tartom.

Ebből következik egyúttal hazánk növénynevelésének decentralizációja és minden nemesítőtelep megtalálja így különleges feladatait, melyeket a hazai mezőgazdaság javára meg kell oldania és melyeknek megvalósítása a megfelelő helyhez van kötve.

Kompolt. *Fleischmann Rudolf.*

A fenti közleményben elmondottakat azzal kell kiegészítenem, hogy a kalászos gabonaféléink jó bokrosodása csak feltételelesen értékes tulajdonság. Miként az általánosan ismeretes, a jobb bokrosodásra alapítva, hazai viszonyaink között nem vethetünk ritkábban, vagyis nem használhatunk kevesebb vetőmagot, mert így az *érés megkésik*. Értékes azonban a jó bokrosodás akkor, ha a vetésállomány az időjárás viszontagságai vagy rovarkárok stb. folytán megritkul, mert ez esetben a megmaradt vetés a jó bokrosodás folytán sűrűbbé válhatik. Ebből a szempontból értékesebb a jól bokrosodó gabonafajta.

Rovátvezető.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovátvezető: Wellmann Oszkár dr.

A Fejérmegyei Szarvasmarhatenyésztő, Törzskönyvelő és Tejtermelést Ellenőrző Egyesület 1923/24. évi termelési eredményei.

II.

Az egyesület ezidei 10 legjobb tehene közül a martonvásári Dréher-féle uradalom kismartoni tehénzetének három tehene az első helyre került. A vándorkolompas tehén Sarolta 317 hazai pirostarka tehén lett.

A tehén neve:	Kor	Tej kg.	Zsír %	Tejzsír kg.	A tehén- szet ellen- őrzési száma	Származás
Sarolta	317	10 9399	5.03	473.03	—	haz. pir.-tarka
Augusztá	26	9 6380	7.80	497.71	—	" "
Mangóczy	28	11 5644	5.28	298.12	—	" "
Lencsi	72	9 5555	3.56	197.57	12	" "
Armada	345	10 5050	3.57	180.55	5	" "
Statue	326	12 4885	3.67	179.55	5	" "
Virág	74	10 4741	4.04	191.64	32	" "
Ultra	329	8 4738	5.26	249.39	5	" "
Sejtes	383	7 4692	3.98	186.67	5	" "
Mina	380	4 4622	3.36	155.47	8	borzderes

Az egyesület 20 legjobb tehene közül az utolsó is még 4242 kg. 3.75% zsirt tartalmazó tejet adott. Két borzderes tehénen kívül a többi 18 hazai pirostarka tehén volt. A legtöbb tejet adó 20 tehén sorában találjuk meg a legtöbb tejzsirt adó 10 tehenet, melyek közül a Bremse 50 nevű tehén 4437 kg. 4.09% zsirt tartalmazó tejet 181.77 kg. tejzsirt adva a nyolcadik helyre került. Tejzsírhozamuk tekintetében az 1-7., illetve a 9-es és 10. helyre kerülő tehének az előbb megnevezett legjobb tejelők sorában találhatók fel.

Ez adatok kiegészítéseképpen megjegyzem, hogy az egyesületben 1920 tavaszától kezdődőleg 1925 április 30-ig martonvásári Augusztá 26. és Sarolta 317. sz. rekordteheneken kívül 7 olyan tehén fordult elő, melyek 365 nappal rövidebb laktációjuk alatt, illetve laktációjuk első 365 napján 5000 kg. tejet többet adtak.

A tehén- szet ellen- őrzési száma	A tehén			Termelés				Legmagasabb napi tej kg.
	neve és száma	fajtája	születési éve	Tejelési időszak tartama nap	tej kg.	zsír %	tejzsír kg.	
5.	Sejtes 383.	Hazai pirostarka fajtája	1917.	316	5004	4.01	200.77	19.6
2.	Magda 219.		1918.	365	5133	3.59	184.43	18.6
5.	Armada 345.		1914.	303	5236	3.62	189.69	24.0
32.	Virág 74.		1914.	365	5416	3.80	205.71	—
10.	Vadas 5.		1915.	336	5658	3.11	176.16	28.1
5.	Mangóczy 28.		1914.	305	5842	5.65	330.63	25.2
12.	Lencsi 72.		1915.	365	6269	5.57	223.80	30.5

Ugyancsak feltüntetem 1920. tavaszától 1925. április 30-ig azokat az előhasu teheneket (19 drb.), melyek első tejelési időszakuk 365 napja alatt, vagy azon belül 3000 kg. tejet többet adtak.

A 32 éves tehénzet közül 21 tehénzetben a tehénállomány kizárólag hazai pirostarka tehénből áll. E tehénzetek közül a legmagasabb évi átlagos tejhozam 2785 kg. az 1. számú tehénzetben, 2758 kg. a 19. számúban, 2753 kg. a 32. számú tehénzetben volt. Alacsony évi átlagos termeléssel bíró hazai pirostarka tehénzetek közül megemlítem a 38. számú 1332 kg., a 34. számú 1460 kg., a 18. számú 1497 kg. tejtermeléssel.

A borjazások számának hatása tekintetében a 4 évre vonatkozó átlag megerősíti a már mult évben közölt adatot, hogy az első borju után adja a tehén a legkisebb tejtermenységet a legnagyobb zsirszázálékkal. A tej százalékos zsirtartalma a borjuk számának emelkedésével némi csökkenést mutat, a tejhozam pedig a 4-ik és 5-ik borju utáni időben éri el a maximumot, mint ezt az alábbi adataink mutatják:

drb.	Termelés négy évi átlagban		
	tej kg.	zsír %	tejzsír kg.
1. borjunál	280	1835	4.01
2. " "	941	1841	3.67
3. " "	1091	1960	3.85
4. " "	949	2031	3.80
5. " "	790	2033	3.78
6. " "	483	1985	3.74
7. " "	270	1887	3.78
8. " "	114	1904	3.69
9. " "	53	1653	3.65
10. " "	16	1936	3.48

A borjazási hónap a tehén évi tejhozamára, mint erre a mult évben is utaltam, határozott befolyást gyakorol. Így a két utolsó évi együttes 2145 tehénre vonatkozó adatok alapján közölhetem azt, hogy Fejér

A tehén- szet ellen- őrzési száma	A tehén neve és száma	365 napi termelés			Tejelési időszak tartama nap	Legmagasabb napi tejhozam kg.	Származás
		tej kg.	zsír %	tejzsír kg.			
1.	Barna 30.	3039	3.69	112.38	365	?	Hazai pirostarka tájfajta
2.	Vető 18.	3040	4.20	127.61	365	—	" "
11.	Arva 90.	3068	4.12	126.43	365	10.3	" "
11.	Bolygó 90.	3091	3.75	116.15	365	13.1	" "
5.	Rimesse 440.	3108	4.09	127.23	351	13.0	" "
5.	Andresse 476.	3174	3.95	125.55	365	10.5	" "
11.	Hattyu 88.	3226	3.38	108.96	365	10.4	" "
32.	Varju 67.	3312	3.72	123.24	337	—	" "
35.	Szter 80.	3352	4.15	139.03	365	10.7	" "
12.	Zombó 143.	3446	4.00	138.24	365	13.0	" "
35.	Szemes 126.	3464	3.39	117.51	365	11.0	" "
12.	Pálma 101.	3468	4.35	150.90	342	16.8	" "
35.	Hattyu 79.	3475	3.68	127.21	365	12.8	" "
5.	Helvétia 484.	3476	3.31	115.19	365	11.6	Vegyes borzderes
11.	Kakuk 87.	3567	3.47	123.64	365	14.8	Hazai pirostarka tájfajta
20.	Gyöngy 52.	3568	3.56	127.07	365	14.0	" "
2.	Lujza 35.	3783	3.85	145.65	304	—	" "
11.	Garda 86.	3965	3.57	140.18	365	15.2	" "
8.	Mina 80.	4614	3.36	155.18	365	16.4	Vegyes borzderes

A tej százalékos zsirtartalmát, illetőleg megjegyzem, hogy az 1567 éves tehén közül 28 (1.79%) drb volt olyan, melynek zsirtartalma nem érte el a 3.1%-ot. 208 drb (13.27%), 3.11-3.40, 481 drb (30.69%) 3.41-3.70, 425 drb (27.12%) 3.71-4.00, 254 drb (16.21%) 4.01-4.30, 112 drb (7.15%) 4.31-4.60, 38 drb (2.43%) 4.61-4.90% közé esett, 21 drb (1.34%) pedig 4.91%-nál magasabb volt.

Az 1567 éves tehén közül az idén is a *főtömeget* a hazai pirostarka tájfajta tehének alkották. Az előző három évben a tehén termelési adatait származásuk szerint csoportosítva már közöltem a „Köztelek” 1924. június hó 8-iki számában s helymegtakarítás céljából ez alkalommal csupán a tárgyalt évi eredményeket közlöm:

	drb	%	tej kg.	zsír %
Szimentáli	27	1.72	1849	3.82
Montafóni	18	1.15	2737	3.69
Vegyes borzderes	267	17.04	2143	3.61
Hazai pirostarka	1225	78.17	2273	3.81
Egyéb származású	30	1.92	—	—

megyében a novemberi és decemberi borjaztatás eredményezte a legmagasabb évi átl. termelést, ellenben a borjazási hónap a tej százalékos zsirtartalmát nem érintette, mint ez a következő adatokból kitűnik.

Ebben a kimutatásban ama tehén szerepelnek, melyek egy év alatt egy borjut adtak anélkül, hogy ez alatt az idő alatt vetéltek volna. Az 1922/23. és az 1923/24. év alatt 2145 drb ily követelményeknek megfelelő tehén akadt. A borjaztatásokat 2 hónaponkint tettem vizsgálat tárgyává s a következő adatokhoz jutottam:

A borjazás ideje:	Termelés			
	drb	tej kg.	zsír %	tejzsír kg.
november—december	230	2500	3.74	93.44
január—február	380	2353	3.66	86.12
március—április	612	2082	3.69	76.90
május—június	462	1980	3.75	74.27
július—augusztus	297	1843	3.82	70.31
szeptember—október	164	1821	3.82	69.45

Korai burgonyát zöldborsót, mindennemű korai veteményt és gyümölcsöket legmagasabb árban vásárol, értékesít és exportál JENEY és BENEDEK, terménynagykereskedő cég, Budapest, VIII., Üllői-ut 16. szám (Kálvin-tér közelében). Telefon: József 26-96 Nagy elárultó üzem a Dunaparton (Vásárosarnok). Csémege és élelmiszerüzlet: Budapest, VIII., Üllői-ut 16. szám. — Ertesítésre azonnal utazunk! Legjobb referenciák a legmagyobb uradalmaktól! Gazdasági, csomagolási, vagonirozási tanácsokkal uradalmainknak díjmentesen szolgálatára állunk. 7888

A most tárgyalt évben a borjazási hónap befolyását olyképpen vizsgáltam meg, hogy a tehének termelését havonként külön-külön vettem tekintetbe. Ez adatok feltüntetésénél csak a tej mennyiségére terjeszkedtem ki, a borjazás hónapját római számmal megjelölve:

XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
1178	1179	1180	1181	1182	1183	1184	1185	1186	1187	1188	1189
1190	1191	1192	1193	1194	1195	1196	1197	1198	1199	1200	1201

Az utóbbi táblázat annyiban egészíti ki az előbbi, hogy bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy a decemberi borjazatás esetében kapjuk a legelőnyösebb évi átlagos termelést. E megállapítással szemben azt látom adataimból, hogy Fejér megyében a legtöbb borju márc. és ápr. hónapban születik, még pedig e hónapok mindegyikében kevesen háromszor annyi márciusban vagy áprilisban, mint december hónapban. Ezekből az igen nagy munkával járó megállapításokból olyan végeredményeket sikerült levonni, hogy legalább Fejér megyében e kérdés további megvizsgálását szükségesnek nem tartom s ezirányú vizsgálataimat nem folytatom:

1225 hazai piros-tarka tehén évi átlagos tejhozama kor szerint csoportosítva a következő adatokat eredményezte:

A tehének száma	Kor év	T e r m e l é s	zsír %
51	4	2041	3.78
141	5	2227	3.81
157	6	2177	3.82
225	7	2332	3.86
219	8	2352	3.78
199	9	2315	3.79
120	10	2391	3.76
50	11	2178	3.87
63	12 éves v. ennél idősebb	2028	3.76

Ezekből az adatokból azt lehet következtetni, hogy a tehén tejtermelő képességének maximumát 7 éves korában éri el és változatlanul tartja meg 10 éves koráig; a tej %-os zsirtartalmára a tehén korának befolyása nem észlelhető, noha arra a borjazások számának némi befolyása mutatkozott.

A termelést hátrányosan befolyásoló körülmények közül a következők észleltek több esetben:

A tehének egész éven át a kútnál isznak, mikor is télen idegenkednek a túlhideg víztől, nem szívesen mennek ki az istállóból és gyakran szomjaznak (1., 13., 34., 37., 38. sz. tehenészet). Az istállóban az itatás keresztülvitele gyorsan történjen a nyugalom biztosítása végett lehetőleg a tehének helyén (27. sz. tehenészet). A legelő meglehetősen távol esik (3-6 km.-re) az istállótól s a nagy utnak megtétele főlegesen fásasztja a tehenet és rosszul hat a tejezésre (1., 2., 10., 31., 23., 24., 25., 26.), sőt pl. a 2. számú tehenészetnél is előfordult, hogy a legelőre való ki-, ill. a behajtás alkalmával a tehének 14 km. utat tettek meg. Másrészt sok legelőn nincsen kut s a tehének itatásra a távolfekvő istállóba vagy más helyre kell visszahajtani, ami a nagy hőségben kimeríti az állatot, sőt rossz utak esetében azok leántulnak (10. sz. tehenészet). A 33. sz. tehenészetben a tehének egy hónapig oly legelőre jártak, ahol kut nem volt s így reggel 8-tól d. n. 4-ig június hónapban vízhez nem jutottak.

Túlhideg, huzatos istálló (12., 23., 14., 25., 32. sz. tehenészet) kedvezőtlen hatást fejt ki az állatok közérzésére és a tehének tejezésére s a borjak megfázását is előidézheti, ezért megszüntetendő. Ugyancsak kerülni kell a tehéneket hűvös, nyirkos éjszakában a szabadban háltni hagyni. (35. sz.)

Az akolban is gondoskodjunk fekvőhelynek alkalmas alomról, hogy a tehének a kifutóban is lefekhessenek (21., 27. sz. teh.), másrészt a kifutó olyan legyen, hogy az állatok eső után se álljanak térdig sárban (20. sz. teh.). Az alomszalma gyakran nincs egyenletesen elosztva az egész télen, úgy hogy időközönként alomhiány folytán a tehének tisztátalanok. (18., 20. sz. teh.) Az állatok tisztántartása felülletes még a 14. és 32. sz. tehenészetben is, noha alom van. Kivételesen az idén is előfordult (22. sz. teh.), hogy a tehének teljes alomhiány miatt a betonon voltak kénytelenek feküdni. Előnyös lenne, ha a kifutók körül és a legelőknél árnyékot adó fák

védenék az állatokat a perzselő naptól. Füstölőgő mécsesek még mindig alkalmaztatnak (31. sz. teh.), sok helyen pedig maga az istálló nem elég világos. (32. sz. teh.)

Az istállószemélyzet gyakori változása, megbízható tehenesgazda hiánya, vagy annak más teendőivel történő elfoglalása, a fejési idő pontatlan betartása, a hiányos kifejés és egyéb hasonló mulasztások kedvezőtlenül befolyásolják a termelést. Örömmel állapíthatom meg, hogy a 4 és 3 éven át ellenőrzött tehenészetekben mindinkább csökkennek a termelést kedvezőtlenül befolyásoló körülmények. A tejjgazdasági ellenőr hasznos tevékenységét gazdáink mindinkább megbecsülik és azt segítségükkel előmozdítják s csak kivételes az az eset, midőn az ellenőri nehéz és időhöz kötött munkájában nemcsak hogy nem támogatják, hanem kellő elszállásolásáról, írásbeli munkáinak elvégzésére alkalmas helyiségről sem gondoskodnak. Itt említem meg, hogy a zsirvizsgálathoz szükséges próbáiűveket idejében, az első ellenőrzés alkalmával a gazdaság bocsátja az ellenőrnek rendelkezésére, mely esetben azok a gazdaság tulajdonában maradnak. A próbáiűvegek száma a tehének létszámához alkalmazkodik s azok lecsukható fedelesek keretben helyezendők el.

Az 1923/24. évi jobb termelési eredmények az elmondottak szerint visszavezethetők az 1924. évi jó takarmánytermésre, a csoportos etetés bevezetésére, a jobb tejelők háromszori fejésére, a tejeletet kedvezőtlenül befolyásoló tényezők csökkentésére, előhasznált tehének megválogatására és főként a meg nem felelő egyedek rendszeres selejtezésére.

Az 1924. november 1-től kezdve Pápai Gábor sárszentmiklósi tejjgazdasági ellenőrnek föllenőri minőségben alkalma nyílt, hogy a tárgyalt adatok összeállításának és csoportosításának munkájában fáradozó buzgalommal segítségemre legyen.

Szentandrásy György
m. kir. gazdasági tanár.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A borsózsizsik és a borsó természetes kereszteződése.**

Nagy érdeklődéssel olvastam Radits Antal főintéző urnak e lapnak 21. számában a borsózsizsikről közölt fejtegetéseit. Tekintettel arra, hogy már több év óta magam is a borsó nemesítésével és keresztezésével foglalkozom, engedelmet kérek, hogy megjegyzéseimet és ide vonatkozó tapasztalataimat én is közölhessem.

Előzőekkel szemben, amikor a Hatvani Növénynevelő R.-T. zöldszeg-nemesítő telepén a borsó nemesítéséhez hozzáfogtunk, ugyancsak a törzskiválasztás révén véltük elérhetőnek azt, hogy kevésbé zsiszik borsótörzseket állítsunk elő. Azonban négy éven át folytatott kísérleteim és megfigyeléseim alapján arra a meggyőződésre jutottam, hogy ez teljesen megeddő munka, mert amelyik törzs az egyik esztendőben aránylag kevésbé zsiszik volt, az nem tartotta meg ezt a tulajdonságát a következő esztendőben. Legalább is nem abban az arányban. Hol az egyik, hol a másik törzs volt a következő esztendőben zsiszikebb. Ebben a tekintetben tehát nem tapasztaltam biztos támaszpontot a további eredményes munkára. Nem vonom kétségbe, hogy a zsiszik egyes borsófajtákat jobban kedvel, azokat erősebben támadja meg, sőt ezt alátámaszthatom a magam megfigyeléseivel is, azonban aggodalmam van arra nézve, hogy olyan alapanyagból, melyet a zsiszik kedvel, lehessen törzseket nevelni, melyeket a zsiszik kevésbé támad meg, hacsak egyik-másik törzsnek virág-

* L. Zaitschek Artur dr. tanulmányait e lap f. évi 30-31., 34-35. és 36. számaiban.

** E közlemény tartalmának jelentékeny része növénynevelő vonatkozású, amelyhez e rovat vezetője természetesen nem szól hozzá és fenntartja ezt a jogot, ha szükséges, a növénynevelő rovat vezetője számára, hogy azt saját rovatában megtehesse. — Jbl. —

zasi ideje lényegesen meg nem rövidül. Egyébként annak, hogy a zsiszik az egyik törzset 40%, a másikat 70%-ig támadja meg, talán nincs nagy gyakorlati jelentősége, mert a természet gazdának mind az egyik, mind a másik törzset szíveskedneznünk kell, ha nem akar a borsó természetével teljesen felhagyni.

Ezek a gyakorlati tapasztalatok indítottak bennünket arra, hogy olyan korcsosításokat végezzünk, melyeknek az egyik szülője a vetési borsó, a másika pedig a borsóval távolabbi rokonságban álló zsisziktől mentes növényfajta. Sajnos, ezek a keresztezéseink, melyeket pedig körülbelül 2000 esetben végeztünk, eddig nem sikerültek. Ha kaptunk is egy-egy hüvelykötést, abban nem volt mag, avagy ha volt is egy-egy nyomorék, annak nem volt csiraereje. Ez az eredménytelen munka azonban nem vette el kedvünket az ilyen irányú további munkánktól, mert előttünk állt példának a virágkeresztezések számos esete; így például a *Begonia Socotrana* és a *Begonia Dregei* keresztezése, melyet több ezerszer hajtottak végre, amíg végre sikerült a két növényt összehozni, hogy keresztezésükből a még ma is felülmulhatlan és télen virágzó *Begonia Gloire de Lorraine* keletkezzen. Ezt a korcsosítást a kertészek már többször akarták megismételni, de az nem sikerült. Az is igaz, hogy ennek a korcsosításnak származéka, a *Gloire de Lorraine* nem hoz magot és ezért tartanunk kell attól, hogy az általunk is tervbe vett borsókorcsosítás esetleg hasonló eredménnyel fog járni, vagyis, hogy az utódok nem fognak magot kötni. Miedazonáltal ezzel a munkánkkal nem hagyunk fel, hanem folytatjuk tovább.

De, hogy visszatérjek Radits Antal főintéző ur közleményére és magára a zsiszike, ki kell jelentenem, hogy borsótörzseink esetében eddig sohasem tapasztaltuk azt, hogy a zsiszik az idegen beporzást, illetve természetes keresztezést okozta volna. Nem állítom, hogy ez kizárt dolog, de ha megtörténik, akkor is olyan ritka eset, hogy ez nem lehet számottevő. En évről-évre vetek egymás mellé egy és ugyanabban az időben virágzó borsókat sokszor a fehér-, illetve sárgaszeműeket a zöldszini törzsek mellé, avagy a simaszeműeket a töpörödött szeműk mellé, amelyek, ha a virágzás kezdetére nem is egyidejűek, de később megejt csak az egyikben is, a másikban is virágot is elégít találatunk és mégsem tapasztaltam a Mendel szerint való oszlást. Pedig évente több száz törzset vizsgálok át!

Szerény véleményem szerint az *Express*-borsónak azt a tulajdonságát, hogy a szemek színre változók, nem a zsiszik keresztező munkájának tulajdoníthatjuk, hanem egészen más okokra vezethetők vissza. *Fruhwirth* növénynevelő munkájának III. kötetében a 162. oldalon (V. kiadás) említi ugyan, hogy a zsiszik keresztezést végezhet, azonban ott említi azt is, hogy *Correns* szerint a zsiszik lárvája színváltozó hatást gyakorolhat a borsómagra. En inkább ennek tulajdonítom a borsómag színváltozását, mert az tény, hogy az *Express*-borsómag között találunk a zöldes-fehértől egészen az acélkék színig menő színárnyalatot, azonban teljesen fehér, avagy sárga szemet nem! En legalább nem találtam! Már pedig, ha a zsiszik beporzó, illetve keresztező munkája valóban megvolna, akkor a számos borsófajta közül átvinné a fehér, illetve a sárgaszemű borsó himporát is és az öröklődés törvénye szerint az *Express*-borsószemek között is megfelelő arányban kellene találunk tiszta fehér, illetve tiszta sárga szemeket. De tovább megyek! Miért nem találunk az *Express*-borsó szemek között töpörödött szemeket is? A zsiszik nem válogat abban, hogy töpörödött, vagy simaszemű a borsófajta. Az egyikben éppen úgy okoz kárt, mint a másikban. Ha tehát a zsiszik az idegen beporzás munkáját végezné, akkor az *Express*-borsóban is kellene találunk töpörödött szemeket. Már pedig ezeket hiába keressük! De kellene más tulajdonságban is oszlást, illetve keveredést találnunk, így a levélzet színében vagy nagyságában is. Pedig a növekedésre, fejlődésre és a növényalakjára teljesen egyöntetű *Express*-borsó esetében is találnunk különbséget a szem színében. Egyébként kísérletek alapján kijelenthetem, hogy a félig fehérszemű *Express*-borsómagból is rendes *Express*-borsó fejlődik, ami sem-

CHINOIN GYÓGYSZER- ÉS VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R.-T. Telefon: 162-26, 133-54, 55-20

Malacok bélférgessége ellen:

Kebal

Az összes bélférgeket biztosan elpusztítja és elhajtja. Megrendelésnél az állatok testsúlya megjelölendő.

Folyékony patkányirtószer:

CILLON

A patkányt biztosan elpusztítja! Más állatra veszélytelen.

Levéltetvek ellen: THANOL Gyors hatású! Nem piszkít!

Minden növénynél alkalmazható!

7786

miben sem különbözik a többi *Express*-borsószem zömétől.

Mesterséges keresztezéseim feldolgozásából nyert tapasztalataimmal, megfigyelési naplónk és törzskönyvünk adataival kívánom bizonyítani, hogy a zsiszikknek ez a rossz szokása nincs meg. Keresztetem olyan borsókat, melyek virágzásra, növekedésre teljesen egyeztek, csak a magszinben volt különbség. És mégis már az első ivadékok esetében oly nagy különbséget tapasztaltam növekedésben és virágzás idejében, hogy a keresztezés sikerült már ez is igazolható. Egy ilyen keresztezőkor az egyik szülő zöld simamagvú, a másik sárga simamagvú volt s már ebből a keresztezésből származó első ivadékok esetében is olyan nagy ellérést figyeltem meg, hogy annak adatait érdemes lesz megemlítenem. Az egyik 20 magvas növénynek volt: 1 tőpörödött, kicsi, fehér; 7 sima, zöld, nagy; 12 sima, fehér, nagy magja. Ugyanazon keresztezés egy másik 62 magvú növénynek volt: 18 tőpörödött, zöld, kicsi; 14 sima, fehér, kicsi; 20 tőpörödött, fehér, kicsi; 5 sima, zöld, nagy; 5 sima, fehér, nagy magja. Még nagyobb a változatosság akkor, ha egy tőpörödött és egy simaszemű borsófajtát keresztezünk. Egy ilyen keresztezésből származó 66 magvú növénynek volt: 1 sima, zöld, kicsi; 2 tőpörödött, zöld, kicsi; 2 sima, fehér, kicsi; 35 sima, zöld, nagy; 13 tőpörödött, zöld, nagy; 8 sima, fehér, nagy; 5 tőpörödött, fehér, nagy magja. Két *fehér, sima, korai fajtának* keresztezéséből származó 31 magvú növénynek volt: 15 sima, fehér, kicsi; 11 sima, zöld, nagy; 5 sima, fehér, nagy magja.

Ez a négy példa, mely az 1920. évi borsókeresztelés 1921. évi anyagából került ki, szolgáljon annak igazolására, hogy borsókeresztésekkor — még ha a fajták egyforma magvúak is — az oszlás oly nagyarányú s az ivadékok már csak a mag színére és alakjára nézve is olyan változatosak, hogy az a felületes bírálatkor is már okvetlenül feltűnik. Ha a zsiszikkhoz keresztezéseket idézünk elő, akkor az ő munkájának is hasonló eredményeket kellene előidézni, vagyis a magvaknak olyan nagy keverékét, hogy azt mint tisztafajta vetőmagot értékesíteni nem lehetne. De a borsótörzs növekedésében és virágzásában is oly nagy különbségek következnek be, mint amilyeneket a mesterséges keresztezésekkor tapasztalhatunk.

Megfigyeléseim szerint a borsózsizsik csak akkor kerül a borsóvirágba, midőn az önbeporzás már megtörtént. Ilyenkor, ha a zsiszik hoz is magával idegen virágot, annak már nincs befolyása a megtermékenyítésre, mert akkor a porzók és a bibe már régen bevezették hivatásukat. A borsó nem vár az idegen beporzásra és különösen meleg májusi napokon még igen kicsiny bimbó korában megtörténik a megtermékenyítés. Keresztezéshez is fiatal bimbókat választunk, mert később már a portokok felhasadtak, hímportukat kihullatták. Több ezer borsókeresztést végeztem már, de sohasem tapasztaltam, hogy a zsiszik az apró virágbimbót is megtámadta volna. Ugy vettem észre, hogy a zsiszik már csak olyan virágba furakodik be, avagy csak olyanak rága keresztesül a csónakját, melynek vitorlájára már szétválni kezdett, mert ilyennél kevesebb munkával találja meg a területet. Az ilyen borsóvirág pedig már a megtermékenyülésen túl van.

Szerény véleményem tehát az, hogy a borsózsizsik sok rossznak az okozója, de, hogy hivatalon nemesítő vagy keresztező munkatársunk volna, arról eddig meggyőződést nem szerezvén — bűnűl fel nem róhatom.

Nagytelek.

Kunsch Antal
főkeftész.

A washingtoni Department of Agriculture.

Cooperation, promotion, advising: együttműködés, támogatás, tanácsadás; ez a hármas jelszava az Egyesült Államok földművelésügyi minisztériumának, melyet itt Department of Agriculture-nek neveznek. Minél kevesebb adminisztráció és minél több tudományos munka a minisztérium működésének az alapja. Távolról sem szabad azonban azt gondolnunk, hogy ez a munkarendszer a minisztériumból kituduló ideális célkitűzésének az eredménye. Egyszerű következménye ez az amerikai alkotmány szellemének, mely a közélet súlypontját az egyes államokra helyezte. A földművelésügyi minisztérium munkájá-

nak valóban kis százaléka az adminisztráció. A közgazgatási munkákör megoszlik az egyes államok között, amelyek fölött a szövetségi kormány hatósági jogkört nem gyakorol. Így azután az ügyek legnagyobb részében a Department of Agriculture csak megjelöli a legelőszerveknek látszó intézkedést, azt közli az állami hatósággal s ha az állami hatóság ezt az utasítást elfogadja — aminthogy a gyakorlatban csaknem mindig elfogadja — a végrehajtás terén bekövetkezik az együttműködés az állam és a szövetségi kormány ottani helyi közegei között.

Oly viszony ez, melynek egyetlen európai országban sincsen párja s amely éppen ezért nehezen hozzáférhető probléma az európai jogi gondolkodás részére. A földművelésügyi minisztérium hatóság, de valóban mégsem hatóság, szövetségi főkormányzati szerv, de valóban mégsem áll az államok felett.

Ehhez a helyzethez, ennek a helyzetnek a következményeihez alkalmazkodik azután a Department of Agriculture belső szervezete is. Két fővezetője: a Secretary és Assistant Secretary politikai állást töltenek be s a parlamentnek felelősek; állásuk nagyjában a magyar miniszterhez és politikai államtitkárhoz hasonló.

Közvetlenül a Secretary alá vannak rendelve a személyzeti osztály, a sajtóosztály, a hivatalos nyomtatványok kezelése, az ügyész és a számvetőség. Ezek az ösztémelyi hivatalai, melyek felette, vagy inkább kivülé állanak a minisztérium érdemi munkájának.

Az érdemi munkát három direktor irányítja: director of scientific work, director of regulatory work, director of extension work (tudományos, rendezési és közoktatási szolgálat). Maga a tényleges munka a minisztérium tizenhét osztályában folyik, melyeket részben Bureau-nak, részben Board-nak, részben Service-nek neveznek. Az osztályok maguk nemesen felülvizsgálat szempontjából az egyes direktorok alá rendelve. A legtöbb osztály teljesít egy tudományos, mint rendezési, mint akár közoktatási munkát s a megfelelő természetű ügyeket az egyik vagy másik direktor felülvizsgálata alá bocsátja. Főleg ebben különbözik a direktorok helyzete a magyar minisztériumok adminisztratív államtitkáraiétól.

Ez a rendszer hozza azután magával, hogy az egyes osztályfőnökök (Chief of Bureau) csaknem korlátlan hatáskörrel és önállósággal bírnak, hiszen az osztályban folyó érdemleges munka egészéről csak nekik van áttekintésük. De egyben magával hozza ez a rendszer azt is, hogy a rokontermészetű ügyek — tartozzanak bár különböző osztályokba is — a direktor közös irányító munkája által összehozhatók. Ez a magyarázata annak az utóélettel együttműködésnek, melyet az Egyesült-Államok szétszórtan fekvő és különböző módon adminisztrált tudományos intézetei és hivatalai ki tudtak és ki tudnak fejteni.

Az egyes osztályok továbbá alosztályokra, ügyosztályokra (division, section) tagozódnak. Ezek önálló működést fejtenek ki annyiban, amennyiben a hivatalos munka általában az egyéni önállóságra van alapítva, de viszont munkaterv és munkamegosztás szempontjából teljesen alá vannak vetve a Bureau-Chief irányításának.

A hivatali munka menetére nézve röviden két jelzőt lehet használni: egyénit és egyszerűt. A beérkező hivatalos irat minden irattári kezelés nélkül jut el a referenshez; s az akta és az ügyszám ismeretlen fogalom. Az ügyek nem számok, hanem *abc*-rend szerint vannak nyilvántartva. A referens azonnal megírja a választ, akár saját írógépén, akár diktandó útján egy eredeti és egy másolati példányban. Ezeket az iratokat azután ismét minden kezelési formáság nélkül óráról-órára beviszik a főnökhöz, aki a levél eredeti példányát — ha jönnek találya — aláírja, a másolati példányt pedig kézjeggyel ellátja. Ha a főnök kifogásolja az elintézt, akkor a referens új, megfelelő szövegű levél írására utasítja. Ez az egész alakosság; az aláírt levél rögtön postára kerülhet, a másolat pedig a nyilvántartásba. Ilyen rendszer mellett azután egy harmad-negyednapos elintézés unikum-számba menő késedelmet jelent. A beérkező iratok tulnyomó nagy részére — amennyiben tudományos kutató munkát nem vannak maguk után — még aznap kimegy a válasz. A rendszer biztosítja a hivatali munka önállóságát, egyéni jellegét. A főnök nem fogalmaz, ez a referens feladata. Ha rosszul teljesítette a feladatát, kezdje előlről. De ami elintézés gyanánt megmarad, az tényleg az ő munkája legyen.

Mellette mégis fogalmaz a főnök, amikor saját maga részére tartja fenn egy ügy elintézését. S ez nem ritka eset. Különösen ha figyelembe vesszük, hogy sok elvi jelentőségű, nagyobb fontosságú ügynek az elintézése hivatalos bulletin formájában történik. Például jelentések érkeznek arról, hogy Kaliforniában a gyümölcsöt új fajta betegség támadja meg. Erre a Bureau of Plant Industry sorompóba állítja kaliforniai közegeit, valamint az ottani állami közegeket s összegyűjti a betegségre vonatkozó adatokat; a beteg egyedeket kísérletügyi állomásaival megvizsgálja, igyekszik felfedezni a gyógyítás, illetve védekezés módját s végül kidolgozza az esetleg szükséges rendszertel intézkedés tervezetét. Az egész anyagot azután rendszerint maga a Bureau főnöke összeállítja, rendszerbe foglalja és hivatalos bulletinben kinyomtatja. Ezt a bulletin szétküldik Kalifornia állami hatóságainak, megyéinek, összes közoktatási szerveinek s ezek révén néhány héten belül Kalifornia legeldugottabb fórumán is ismerni fogják a bulletin tartalmát.

Mind ez egy ügy, egy intézkedés; nincsen benne adminisztráció és hatósági rendelkezés. Mégis, a bulletin létrejöttében egész kis hadsereg működött közre s az ügy egyesítette magában a tudományos, a rendezési és a közoktatási szolgálatot.

Egy nagy hiányossága mindenesetre van a washingtoni Department of Agriculture-nak: hatásköre nem terjed ki a gazdasági szakoktatásra. A közoktatásügy általában sajátos módon van kezelve. A szövetségi kormánynak nincsen közoktatásügyi minisztériuma, hanem ezzel a feladatkörrel a belügyminisztérium közoktatásügyi osztálya van megbízva. Maga az iskolaügy természetesen szintén az egyes államok belügye.

Néhány évvel ezelőtt élénk agitáció indult meg a közvéleményben a szakoktatás önálló kormányzati kezelése iránt. Ennek a mozgalomnak az eredménye volt az 1917. évben meghozott szövetségi törvény, az úgynevezett Smith-Hughes-act, mely a középfokú szakoktatás részére önálló szövetségi hivatalt szervez Federal Board for Vocational Education néven. Ez tehát nemesak gazdasági, hanem minden természetű szakoktatással foglalkozik. Azonban csak a középső fokozat (általában 14–18 éves ifjúság), mert a felső fokozat a világhírű mezőgazdasági főiskolák szövetségi vonatkozású ügyei továbbra is a belügyminisztérium hatáskörében maradtak.

Ennél a pontnál újra vissza kell térnünk a földművelésügyi minisztériumhoz. A mezőgazdasági főiskolák, az úgynevezett Land-Grant-College-ek nemesak kollégialis oktatással, hanem kísérletügyi és közoktatási munkával is foglalkoznak. S munkájuknak ez a része — vagyis mindaz, ami a rezidenális oktatáson kívül esik, a földművelésügyi minisztérium felügyelete alatt áll.

Ennek a bonyolult viszonyoknak a részleteire s általában a Land-Grant-College-ek belső életére legközelebb bővebben visszatérek. *Siegescu Miklós dr.*

Doktorrá avatás a Közgazdasági Egyetemen.

A Budapesti Tudományegyetem közgazdaságtudományi karának hallgatói csak ebben az évben jutottak abba a helyzetbe, hogy a doktori képesítést megszerezhessék s így az első doktoravatás most történt meg a Közgazdasági Egyetemen e hó 13-án lezajlott ünnepség keretében. Ez alkalommal honoris causa doktorrá avatták a kulturális és közgazdasági életnek négy jeles férfiát is; ezek: *Zichy János* gróf volt kultuszminiszter, *Tóth Lajos* kultuszminiszteri államtitkár, *Balogh Elemér* és *Kerpely Kálmán*.

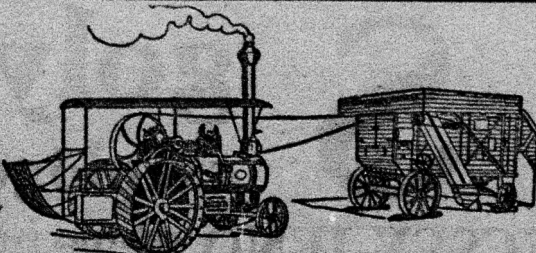
A négy tiszteletbeli doktor kiválasztásánál a közéletre általában hasznos működés mellett, a közgazdaságtudományi kar alapítása és fejlesztése érdekében kifejtett munka érdemei jöttek figyelembe. *Zichy János* gróf és *Tóth Lajos* dr. államtitkár a fakultás megalapítása körül szereztek tudvalevően érdemeket. *Balogh Elemér*, mint a „Hangya” vezérigazgatója a szövetkezet nevében a maga idejében igen jelentős alapítvánnyal vetette meg a fakultás anyagi alapját, amelynek létrehozásán huszonöt éven át nemes buzgalommal fáradozott. *Kerpely Kálmán*, a növénytermelési tanszék professzora, évtizedes buvárkodásának eredményeivel a külföldön is elismerést szerzett a magyar tanári munkának, nagy érdemei vannak amellet a felső gazdasági szakoktatás reformálása, a tudomány népszerűsítése és a fakultás tanszékének kifejlesztése körül.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csesepeli gyárában amerikai módszerrel készült tüköracél kormánylemezes egytemes acélekéket, ekealkatrészeket, acélboronákat, fogatoskapákat, sima- és rögtörhengereket, szabatosan működő AGRAR-DRILL vetőgépeket, szecska- és répvágókat, magasnyomású háti permetezőket, az

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.

által gyártott cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinlokomobilokat, gőzmagánjárókat, legjobb szerkezetű szívógázmotorokat, 160 lóerő teljesítményig, ajánl az

az AGRARGLOBUS
MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
Távíráti cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST
TELEFON: József 153-54,
József 153-76.

Az ünnepély a szerbutcai egyetem egyik tantermében folyt le Albrecht királyi herceg, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter s nagy és előkelő közönség jelenlétében; a testületek kiküldöttjei között az OMGE is képviselve volt.

Czettler Jenő dr., a közgazdasági fakultás ezidei dékánja 11 óra után vonult be a négy szakosztály képviselőivel, Steinecker Ferenc, Teleki Pál gróf, Erődi-Harrach Béla és Fellner Frigyes egyetemi professzorokkal. Nagyszabású és mély figyelemmel hallgatott beszédében ismertette a közgazdasági kar eddigi munkásságát és a felsőbb közgazdasági nevelés irányelveit. Rámutatott a közgazdasági nevelés fontosságára. Magyarország mai helyzetében a Közgazdasági Egyetem van hivatva megteremteni azt, ami eddig társadalmunkból legjobban hiányzott: képzett gazdasági közvéleményt. A gazdasági oktatás legfelsőbb fokának egyesítése, a különböző termelési ágakat ránevelő gazdasági életünknek egységes, nemzeti gazdaságként való felfogására, hogy gazda, iparos, gyáros, kereskedő elsősorban itthon keresse támogatóját és üzletfelét. A Közgazdasági Egyetem azonban nemcsak szakképzettséget ad, hanem megadja a lehetőséget a közgazdasági tudományok önálló magyar művelésére. Ezért szívesen építja a kapcsolatokat a hazai és külföldi egyetemekkel és tudományos társaságokkal. De a felsőbb célkitűzés nem lehet akadály a szakképzésnek. A karon felettebb az iskolai élet, mint sok egyetemen: a hallgatók zöme résztvesz az előadásokon és a szemináriumi munkában. A kar 30.000 kötetes könyvtára, a tanárok buzgóságából teremtett gyűjtemények, az egyesek áldozatkészségéből eredő ösztöndíjak és tangazdaság a gyakorlati szakképzést biztosítják. Beszédében végül megemlékezett Rubinek Gyuláról és Chorin Ferencről, kegyetes szavakkal méltatva érdemeiket.

A közönség zajos tetszésnyilvánításának lecsillapultával felolvasták Horthy Miklós kormányzó leiratát, aki beleegyezését adta a doktorra avatásokhoz.

Ezután megfelelő formások között tiszteletbeli doktorra avatták Zichy János gróf volt kultuszminisztert, a gazdasági felsőoktatás kiépítése, a közgazdasági élet irányításának előkészítése, nemkülönben a közgazdaságtudományi karnak megalapítása érdekében kifejtett fáradozásainak elismeréséül; Tóth Lajos kultuszminiszteri államtitkárt, a nagyobb kulturális törekvések meleg ápolása, a főiskolai oktatás tökéletesítése, ugyisint a közgazdaságtudományi kar megalapítása érdekében kifejtett buzgó fáradozásainak elismeréséül; Balogh Elemér, aki a kisemberek szövetkezetbe tömörítése, de különösen a kar megalakításának előkészítése körül 25 éven át tartó fáradozással fejtett ki buzgó munkásságot, krassai Kerpely Kálmán egyetemi tanárt a mezőgazdasági tudományok tanítása és oktatása körül kifejtett buzgó fáradozásainak elismeréséül.

A dékán felszólítására az említettek ünnepiesen az egyetemi jelvényre téve kezüket, letették a fogadalmat, amely után az illető szakosztályok képviselői külön-külön érdemeiket méltató szavakkal avatták tiszteletbeli doktorokká a négy kiváló férfit. A dékán és az avató professzorok „Doktorra fogadom” szavai és kézfogásuk után a jelenlevő közönség zajos tapsal és éljénzessel üdvözölte az új tiszteletbeli doktorokat.

Balogh Elemér dr., a „Hangya” vezérigazgatója mondott ezután a tiszteletbeli doktorra avatottak nevében hosszabb beszédet a közgazdasági irányú nevelés és a közgazdasági tevékenység jelentőségéről. A háború előtt — mondotta — az ifjuság gazdasági kiképzését csak kevesen tartották fontosnak. A világháború romjai maguk alá temették országunkat. Elszegényedtünk, pusztulásnak indult a kultúra is. Ahhoz, hogy ezen a pár talpalatnyi földön megélhessünk, többet kell dolgozni, mint eddig dolgoztunk. A gazdának többet kell termelnie, az iparpolitikának céltudatosan kell az ország gazdasági függetlenségét kiépítenie, a kereskedelemnek az a hivatása, hogy Budapestet Kelet-Európa tranzitkereskedelmének gócpontjává

tegye és végre a magyar középosztálynak is el kell foglalnia az őt megillető vezérszerepet a gazdasági élet minden ágazatában. Csak ezekkel a célkitűzésekkel, csak ebben az irányban kifejtett következetes munkával tehetünk szert oly anyagi és erkölcsi erőre, amely képessé tesz bennünket arra, hogy megállhassuk helyünket a nemzetközi küzdelemben. Nehéz munka lesz, mert a külföld nagy gazdasági és technikai fölényével és tőkeerejével szemben ma még csak nagy szegénységünk és gazdasági elmaradottságunk áll. Végül megköszönte a kitüntettek nevében a díszes kitüntetését és annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a közgazdasági egyetem falai közül fog megindulni útjára a magyar újjáéledés s hogy ez a generáció, amelyet ez az egyetem nevel a hazának: teljes mértékben valóra váltja a hozzáfűzött reményeket.

A lelkes éljénzessel és tapsal fogadott beszéd után megfelelő formások mellett tartották meg az első mezőgazdasági doktorra avatást. A dékán felhívta Vladár Sándor most végzett mezőgazdasági szakosztályi hallgatót, hogy doktorraavatói kérését terjessze elő, aminek megtörténte az ünnepies eskü letétele után megtörtént az első doktorra avatás a Közgazdasági Egyetemen. A dékán átadta a becsületos munkával kiérdemelt első diplomát, amelyet alapos rigorózum után adnak ki, miután a jelölt „megméretett és elég súlyosnak találtatott”. Például állította oda az ifjuság elé annak a reményének adva kifejezést, hogy sokan lesznek követői, dicsőségére a fakultásnak, díszére hazánknak.

Miután az elnök köszönetmondott a megjelent vendégeknek, befejező beszédében rámutatott arra, hogy mindent elvettek, de egyet, a kulturát nem tudták elvenni tőlünk, aminek révén vissza tudjuk szerezni mindazt, amit elvesztettünk. Beszédének végzetével az ünnepet, illetőleg a rendkívüli kari ülést bezárta.

VEGYESEK.

Terméskilátások és a mezőgazdaság helyzete.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a hó 13-án adta közre a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségek a gazdasági tudósítói jelentései alapján szerkesztett hivatalos vetésjelentését.

A jelentés szerint az általános mezőgazdasági helyzet a legutóbbi vetésjelentés óta rosszbodott. A minősítő becslés, a komló kivételével, majdnem minden terményben visszaesést mutat, főleg a tiszamenti vármegyékben, Dumántól azonban a helyzet némileg javult a legutóbbi becslés óta.*

A repce érésben van, az Alföldön helyenkint aratni kezdik. Elég jól kötött. A múlt évi 18,116 kat. hold vetésterületen holdankint 5-41 mázsa, összesen mintegy 98,000 mázsa a valószínű termés. A legutóbbi becsléskor 94,200 mázsa termést vártak. A múlt évben 72,023 mázsa volt a termés.

A buza legtöbb helyütt már elvirágozott. Kalászái többnyire szépek, szemfejlődése azonban a legutóbbi szárazság és szeles idő miatt visszamaradt. Több vármegyéből levélrozsda fellépését jelentették. Országos átlagban a minősítő becslés** 2-62, vagyis közepesen felelt.

A rozs elvirágozott. Szem fejlődéséhez eső kellene. Kalásza több helyen ablakos, a vetés pedig ritka. Minősítő becslése 2-86.

Az őszi árpa elvirágozott, érésben van, a tavaszi kikálászolt, most virágzik. A nyugati országrészben szép, keleten a szárazság miatt ritka, alacsony száru. Minősítő becslése 2-53.

*) A vasárnapi bőséges esőzés, amely hihetően az ország területének legnagyobb részét áztatta, természetesen enyhíti az itt festett helyzeteket s az összes veteményekre jótékony hatással volt. Ennek mértékéről azonban még mincsenek biztos adataink, ezért csak általánosságban vehetjük figyelembe. (Szerk.)

***) A minősítő becslésnél 1 = kitűnő, 2 = jó, 3 = közepes, 4 = gyenge, 5 = rossz termést jelent.

A zab a szárazság miatt rosszul fejlődik. Zászlaját hányja. Esőt kíván. Minősítő becslése 2-99.

A tengeri még bírja a szárazságot. Második kapálását s töltögetését megkezdették. Minősítő becslése 2-39.

A burgonya elég jól bírja a szárazságot, virágzás alatt töltögetik. Minősítő becslése 2-38.

A cukorrépa szépen fejlődik. Második kapálását megkezdték. Esőt kíván. Minősítő becslése 2-37.

A takarmányrépa jól áll. Második kapálás alatt. Esőt kíván. Minősítő becslése 2-34.

A kerti vetemények még jól fejlődnek, de esőt kívánnak. Minősítő becslésük 2-38.

A bab fejlődését a hűvös, száraz idő megakasztotta. Virágzik. Minősítő becslése 2-41.

Az egyéb hüvelyesek esőt kívánnak. Minősítő becslésük 2-43.

A káposztalapánták jól megeredtek és jól fejlődnek. Minősítő becslésük 2-54.

A komló szépen fejlődik. Minősítő becslése 1-86.

A köles és a tatárka szépen fejlődik, de különösen a késői vetés nagyon érzi a szárazságot. Minősítő becslés 2-79.

A cirok kapálása folyamatban van, jó fejlődéséhez eső kellene. Minősítő becslése 2-44.

A kender szép sűrű és magas. Minősítő becslése 2-46.

A len helyenkint ritka. Minősítő becslése 2-48.

A dohánylapánták a szárazságban hiányosan eredtek meg. Pótlásuk nehezen ment. Minősítő becslésük 2-69.

A lóhere és lucerna az ország nyugati felén jó, keleten alig közepes, első kaszálást adott. Az új hajásra eső kellene. Minősítő becslésük 2-82 és 2-76. Az egyéb mesterséges takarmányok közepesek, helyenkint elég jók. Minősítő becslésük 2-76.

A rét anyaszenatermése az esőjárta vidéken közepes, a keleti országrészen gyenge volt. A sarju fűnövésehez eső kellene. Minősítő becslése 3-10.

A legelő sünlyi a szárazságot. A Tisza vidékén helyenkint kiégett. Minősítő becslése 3-36.

A gyümölcs általában elég jó termést ígér. Minősítő becslése fajtak szerint 2-37 és 2-78 között váltakozik.

A szőlők fejlődése kedvező és a virágzás általánosan megkezdődött. A második kötözés, permetezés, porozás és kapálás tulnyomó részben befejeződött. Több helyütt nagyobb jégverés volt, ami helyenkint 40-50%-os kárt okozott. A peronoszpóra és szőlőmoly szörványosan észlelhető. Terméskilátások ezidő szerint kedvezőnek mondhatók.

Kinevezések a Közgazdasági Egyetemen. A hivatalos közlöny jelentése szerint a Kormányzó ur a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Reichenbach Bélát, az egyetemi közgazdaságtudományi karon a jószágkezelés- és berendezés tanárát ny. rk. tanárát egyetemi nyilvános rendes tanárává nevezte ki. Mikor Reichenbach Béla kinevezéséről hírt adunk, új méltóságában azzal az elismeréssel üdvözöljük őt, amelyet éveken át kifejtett buzgó működésével a magyar gazdaközönség részéről is kiérdemelt. Mint a debreceni gazdasági akadémia gyakorlati és üzemtani tanszékén segéd-tanár, főként pedig mint az OMGE üzemi bizottságának előadója és a „Köztelek” volt segédszerkesztője közhasznú működésével tette ismertté a nevét. Erdemeinek első szép jutalma volt, midőn 1920-ban közgazdasági egyetem nyilv. rendkívüli tanárává kinevezetett. Szakirodalmi működését a különböző szaklapokban megjelent számos cikke tanúsítja, melyekhez több önálló munkája csatlakozik. Legutóbb a Taylor-rendszerrel írott beható tanulmánya kellett feltűnést a szakkörökben. Kívánjuk, hogy a mezőgazdasági egyetem katedrájáról hosszú időn át nevelhesse a gazdanemzedéket és e szép működési területen képességei érvényesítésében elérje a tudományért és a magyar mezőgazdaságért hevülő férfi igaz célját. Egyidejűleg a hivatalos közlöny arról is hírt ad, hogy a Kormányzó ur a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Bernát István dr.-nak, a

MAGO-MOBIL

VILÁGHÍRŰ AGGREGÁTJAINKKAL
meglevő GAZDASÁGI KISVASUTJÁT
MOTOROS-ÜZEMRE átalakítjuk!

TEHERAUTÓK
MOTOROS LOKOMOTIVOK
SZÁNTÓGÉPEK, MOTOROK
GAZDÁKNAK HITELRE!

TESSÉK ISMERTETÉST KÉRNI TÁVIRATI CIM: 7832
MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.T. DAIMAGPUCH. BUDAPEST
AUSTRO-DAIMLER-MAG-PUCH TELEFON: 5-72
Magyarország vladai központja: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

F & S golyóscsapágyak
cséplőgépekhez állandóan raktáron.

Terveket kidolgoz, költségvetés-
tul készít és gyorsan szállít:

VECSEY JENŐ okleveles gépészmérnök, Budapest, VIII., Kisstáció-utca 11. szám.
Telefonok: József 39-02 és József 51-99
Sürgőnycim: Vecseyék Budapest

Magyar Nemzeti Bank alelnökének, egyetemi ny. r. tanárnak ebben a tanári minőségében saját kérelmére történt nyugalmahelyezése alkalmából a *tiszteletbeli egyetemi nyilvános rendes tanári címet adományozta. Bernát Istvánt* évtizedek óta az agrárközélet és a szövetkezeti társadalom élén látjuk, mindenütt ott, ahol dolgozni kell nemes és közhasznú feladatok megoldásán. Oszintén örvendünk ennek a kitüntetésnek, amely munkásságának méltánylását s egyéniségének megbecsülését jelenti. Azzal, hogy a katedráról lelépett nem szűkítette, hanem kiterjeszti munkásságát, mert hiszen állap a másik katedrara, amely az élet és olyan széles, hogy körülötte egy ország elfér.

Kinevezés. A kormányzó a magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Nopcsa Ferenc dr. bárót, a M. Kir. Földtani Intézet igazgatójává* az V. fizetési osztályba kinevezte.

A tej- és tejtermékipar időszerű kérdései. Az Országos Tejgazdasági Szövetség a közelmúltban tartotta évi rendes közgyűlést a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében. A közgyűlésen a kereskedelemügyi minisztériumot *Petheő Kálmán dr.* miniszteri titkár, a népjóléti minisztériumot *Gortvay György dr. min. titkár,* a kereskedelmi és Iparkamarát *Varró István dr. titkár* képviselte. *Gerlei Lajos* szövetségi elnök megnyitóbeszédében az általános gazdasági helyzettel foglalkozott és megjelölte azokat a teendőket, amelyek a tejtermékiparunk és kereskedelmünk fellendítésére alkalmasak. Véleménye szerint elsősorban is megfelelő összegű hitelre van szükség, ami nélkül a külföldi összeköttetések felvétele nem lehetséges. A forgalmi adó reformját és a luxusadó eltörlését sürgette. Majd a kivitellel kapcsolatban a vajmárkázás jelentőségét méltatta. Tejtermékiparunk fellendülése érdekében fontosnak jelezte a tranzitkereskedelemnek különösen Törökország felé való biztosítását. *Gortvay György dr. min. titkár* felszólalásában a tejnek és vajnak a táplálkozás terén megnyilvánuló jelentőségét fejtegette és külföldi példákra hivatkozva, a tej- és tejtermékek fogyasztása érdekében nálunk is magyszabású propaganda megindítását javasolta. Ezekután *Kovács József dr. ügy. igazgató* a Szövetség múlt évi működését ismertette a vonatkozó kormányintézkedésekkel kapcsolatban. Felsorolta a forgalom szabályozásáról megjelent rendelkezéseket, a vámtarifa, az adók, a kiállítások, a tejgazdasági szakirodalom ügyében tett intézkedéseket. Ezután *Bráglér Bertalan dr.* a forgalmi adóról tartott előadást. Fejtegetései végső eredményeképpen szükségesnek tartja a forgalmi adó kulesának leszállítását és a forgalmi adónak egy helyen való lerovását. Végül *Morvai Béla dr.* szövetségi ügyész az árdragító visszaélésekről szóló törvény alkalmával kapcsolatos sérelmekről tartott előadást. Indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az illetékes minisztériumokhoz sürgős felterjesztéssel él, az árdragító visszaélésekről szóló törvény hatályának megszüntetése érdekében.

Lókiállítás és lóverseny Magyarbányhegyesen. A Csanád-Arad-Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület Magyarbányhegyes község és a Magyarbányhegyesi Közművelődési Kör, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara és a Csanádmegyei Testnevelési Bizottság támogatásával fővédnöksége nagybányai *Horthy Miklós kormányzó ur, József kir. herceg öfensége és Mayer János földművelésügyi m. kir. miniszter ur* önamgyémeltósága fővédnöksége alatt folyó évi *junius hó 29-én Magyarbányhegyesen* a közlegelőn lókiállítást, tenyészlövésárt, lóversenyt, fogatdíjazást és lósorsolást rendez a következő érdekes és változatos napirenddel: 10 órakor lóbirálást és díjazás. a) 3 évesnél idősebb vemhes és osikóskancák. b) 2 és 3 éves mén- és kancacsikók. c) Teljes kora ménnek. d) Teljes kora kancák számára. Minden csoportban az első díjat nyert ló tulajdonosa diszoklevelet és 200,000 K.-t kap. A második díjas diszoklevelet és 100,000 K.-t kap. A harmadik díjas diszoklevelet és 25,000 K.-t kap. 13 órakor közös ebéd. Az ebéden résztvenni óhajtok ebbeli szándékukat legkésőbb június 24-ig

közöljék *Gáspár Frigyes* állami iskolai igazgatóval, Magyarbányhegyesen. Ebéd után lóversenyek lesznek. a) 15 órakor: Mezőgazdák sikversenye 1200 m., nyeregben lovagolandó. Tiszteletdíj az első, második és harmadik beérkezőnek. b) 15 óra 30 perckor: Urlovasok sikversenye 1600 m., nevezési díj. Emlék-tárgy az első és második beérkezőnek. c) 16 órakor: Mezőgazdák gátversenye 1600 m. A lóversenyen a csonka csanád-, arad-, torontálvármegyei, valamint békés- és csongrádvármegyei tulajdonosok 3 év-nél idősebb lovai vehetnek részt, 16 óra 30 perckor: Mezőgazdák fogatainak díjazása, nagyatádi vagy lócsos kocsiba fogott kettős fogatok részére. Tiszteletdíj az első és második fogatnak. 17 órakor: Ló-sorsolás. A verseny és kiállítás látogatói között egy szép tenyészkanca kerül kisorsolásra. Belépti-díjak: a) Kiállítás és versenyre: I. osztályu személyjegy 20,000 K., II. osztályu személyjegy 5000 K. b) Csak versenyre: I. osztályu személyjegy 10,000 K., II. osztályu személyjegy 3000 K. Ló-sorsolási sorsjegy: 10,000 K.

Ipari és mezőgazdasági kiállítás és vásár Szabadkán. A külügyminisztériumtól nyert értesülés szerint a bácskai és vajdasági kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági kamarák augusztus hó 22-31-én Szabadkán ipari és mezőgazdasági kiállítást és vásárt tartanak, amelyen magyar kiállítók is részt vehetnek úgy az ipari, mint a mezőgazdasági termelés eredményeivel. A külügyminisztérium kívánatosnak tartaná, hogy a magyar állattenyésztők a lehetőséghez képest résztvegyenek ezen a szabadkai kiállításon tenyészállatokkal, mert ez a magyar tenyészállat-kivitel megerősítése szempontjából igen hasznos szolgáltatást tehetne. A kiállításon való részvételi bejelentések határideje július hó 1.; a jelentkezések a subotcai általános nagy kiállítás és vásár igazgatóságához, Subotica, küldendők. Felhívjuk a magyar tenyésztők figyelmét erre a szabadkai kiállításra azzal a kéréssel, hogy a részvételi szándékot az érdeklődők az OMGE titkári hivatalával is szíveskedjenek közölni.

A fejér- és tolnamegyei gazdasági kör a közelmúltban *Széchenyi Domonkos* gróf nagydorogi gazdaságának megtekintésével, mint tanulmányi kirándulással egybekapcsolt *úlasszámnyi vándorgyűlést tartott.* A belső majorban volt a gyűlés, amelyen maga a tulajdonos gróf is megjelent és szívesen szavakkal üdvözölte a gyűlés és tanulmányi ut résztvevőit. *Baly Kálmán* elnök válaszában megköszönte a szíves látást s az e tanulmányi utra megadott alkalmat. A választmányi ülés befejeztével *Németh intéző* a birtok megoszlását, művelési ágait, állattenyésztését ismertette. Majd kocsikra ülve bejárták a 4400 holdas birtok egyes részeit. A 165 holdas kiváló karban álló homokiszőlőgazdaságnál, valamint a 10 holdas spárgatelepnél *Dobrovits intéző* tartott szakszerű előadást. A szőlőben a keskeny taligára szerelt (Zlendl-féle) fogatos permetező munkáját, a spárgatelepen pedig a spárgamosó-, osztályozó-, csomagoló-, expedialóhelyiséget mutatták be. A birtok megtekintése után a *mészhomokteglagyárt* tekintették meg, ahol *Németh intéző* szakszerű előadást tartott a gyár üzeméről. Bucsuzás után a tanulmányozó társaság az állomásra kocsizott és az esti vonattal hazatért.

Tenyészbikaárverés Bábólnán. Nemrég tartották a bábólnai m. kir. ménesbirtok szimmentái tenyésztésében a szokásos tavaszi tenyészbikaárverést. Az érdeklődés nemcsak a hazai neves tenyésztők, nagybirtokosok és gazdasági felügyelőségek, hanem a kiszagdák részéről is élénk volt, mely utóbbi körülmény a köztenyésztés javítása szempontjából öröndetes jelenség. Bár a mai általános és nyomasztó gazdasági viszonyok az árak kialakulásán erősen éreztették hatásukat, a megjelent vásárlók kitartó áldozatkészséggel igyekeztek megszerezni a kiváló tenyészállatokat. Árverésre került 22 drb 1-2 éves bika, elkelt 20 drb, a legdrágább 18.100,000, a legolcsóbb 12.000,000 K.-ért. A bikák 13.855,000 K. átlagáron adták el, mely eredmény — tekintve a mai tenyészállatárakat — a tenyészet általános elismerése és változatlan keresettsége mellett bizonyít. (H. B.)

A Növényvédelmi Közlöny júniusi száma *Schilberszky Károly dr.* egyetemi magántanár szerkesztésében változatos tartalommal jelent meg. Közleményei felölelik a növénytermesztés minden ágát. *Kadocs Gyula:* „A m. kir. Rovartani Allomás a növényvédelem szolgálatában“ címen tájékoztatja a gazdaközönseget. *Urbányi Jenő:* „A védekezés jelentősége az üszögbetegségek ellen“ című cikkében a gabonaüszög okozta nagy veszteségek elhárításáról írt közérdekű tudnivalókat. Egyéb tárgy szakközlemények közül kiemelendők: a burgonyarák fenyegeti Német-Ausztriát és közeledik Hazánkhoz; a buzaköszög tömeges megjelenésének okai; a gyümölcsfák veszedelmes vánkospenesze monilia-betegség; védekezés a káposzták gyökérgolyvásodása ellen; a lucernagyökér rákfenéje a gyümölcsfák nyári permetezése; a növényvédelmi teendők június hónapban; a növényvédelem gyakorlati megszervezése; a növényvédelmi szerek forgalmának szabályozása. A közérdekű kérdések-feleletek rovatában fellelhető esetekben a gazdálkodó közönség hasznos utmutatásokat talál. A szaklap nélkülözhetetlen tanácsadója minden növénytermesztőnek, mivel általa egyenként jelentős mennyiségi mentheti meg terményeinek, amelyek különben a sokféle növénybetegség és állati kártevő miatt elvesznének. A kiadóhivatal Budapest, VII., Dohány-u. 20., II. emelet, kívánatra mutatószámot küld.

Beiratkozás a debreceni m. kir. gazdasági akadémiára. Az 1925/1926. tanévre jelentkezők — miután a felvétel csak korlátozott számban történhetik — eredeti gimnáziumi vagy reáliskolai vagy 4 éves felső kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvánnyal és születési anyakönyvi kivonattal, nemkülönben a szülőknek vagyoni állapotát feltűntető hatósági bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat július 15-éig küldjék be az akadémia igazgatóságához, honnét július 30-áig a felvételtől szóló értesítést megküldik. Az akadémia nagy internátussal rendelkezik, hol a hallgatóság teljes ellátásban részesülhet. Kívánatra az akadémia részletes tájékoztatót küld.

Bonyhádi szarvasmarhák kivitele Svájcba. Arról értesülünk, hogy Tolna vármegye területén egy svájci cég nagyobb számban vásárolt össze jóminőségű bonyhádi teheneket és üszöket és ezeket Svájcba szállította ki. Érdekes volna tudni, hogy ezeknek a nyilván továbbtenyésztési célból vásárolt bonyhádi marháknak mi lesz a sorsa Svájcban, miert is ennek megtudása érdekében lépéseket fogunk tenni.

Beiratások a gazdasági középiskolába. Az Orosházi All. Felső Mezőgazdasági Iskola I. évfolyamába június hó 30-án és július hó 1-2-án olyan tanulók vétetnek fel, akik a polgári, vagy középiskola négy osztályát elvégezték. A II-IV-ik évfolyamba más iskolából átlépő tanulók csak tantervkülön-bözetű vizsgálat alapján iratkozhatnak be. A felső mezőgazdasági iskola a felső kereskedelmi iskolával teljesen egyenrangú intézmény, végzett növendékeinek ugyancsak érettségi bizonyítványt ad és ugyanazokat a minősítési jogosítványokat nyújtja, amelyekkel a felső kereskedelmi iskola rendelkezik. Az iskola az általános műveltségi tárgyakon kívül tanítja az összes gazdasági szaktárgyakat is. A gyakorlati gazdasági oktatás az intézettel kapcsolatos állami kertben és a mintagazdaságban történik. Internátus nincsen, de a vidéki tanulók elszállásolásuk tárgyában felvilágosításért az iskola igazgatóságához fordulhatnak.

Felvétel a Csermajori M. Kir. Kiszagdáképző Iskolába. A hg. Esterházy Miklós-féle Csermajori M. Kir. Kiszagdáképző Iskola igazgatósága az 1925/26. tanév első évfolyamába való felvételre folyó évi augusztus hó 10-iki lejáratral pályázatot hirdet. A tanfolyam október hó elsején kezdődik s tart kettő évig. A pályázóknak sajátkezűleg írt és kellően felszerelt kérvényeiket a nagyméltóságu m. kir. földművelésügyi minisztériumhoz címezve, közvetlenül a fenti iskola igazgatóságához (Csermajor, u. p. Vitnyéd, Sopron m.) folyó évi augusztus hó 10-ig kell beküldeni. A később érkezett kérvények nem vétetnek figyelembe. Érdeklődők részletes felvilágosítás végett forduljanak az iskola igazgatóságához. **Felvétel a szőlészeti és borászati szakiskolákba.** A m. kir. földművelésügyi miniszter az egri, kecskeméti, a tarcali és soproni m. kir. szőlészeti és borászati szakiskolákba az 1925/26. tanévre való felvételre pályázatot hirdet. Felvételi kellekek: 1. Legalább a 16 éves életkor betöltését igazoló anyakönyvi kivonat. 2. Legalább az elemi iskola 6 osztályának sikeres elvégzését tanúsító bizonyítvány, ezenkívül egészségi, erkölcsi stb. bizonyítványok. A felvételnél a

7832
BUDAPEST
-72
TÉR 9.

WD-TRAKTOR

VEZÉRKÉPVISELET:
„LIGO“ R.T.
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.
TELEFON: 194-11
Büro helyen: LIGORT, BUDAPEST

**KEREKES ÉS TANKRENDSZERŰ
25 ÉS 50 LŐERŐS TRAKTOROK
60 LŐERŐS MOTOREKÉK**

SZÁNTÁSRA VONTATÁSRA HAJTÁSRA
NEHÉZ TALAJOKRA IS EGYERANT ALKALMAS
TARTÓS, ÜZEMBITOS NÉMET GYÁRTMÁNY
PÓTALKATRÉSEK 1732 JAVÍTÁSOK

WD

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST
Gyártelep: VII., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JÓZSEF 96-22
Városi lerakat: V., BERLINI-TÉR 2., NYUGOTIVAL SZEMBEN. TELEFON: 20-43

SZIVÓGÁZ- ÉS BENZINMOTOROK TAKARMANYKAMRA, KASTELYVILAGITAS,
SZIVÓGÁZ-, BENZINCSEPLŐGARNITURÁK ONTOZBERENDEZÉS STB. HAJTASARA.

nagyobb előképzettségük és azok, akik eddig szőlőműveléssel vagy kádármesterséggel foglalkoztak, továbbá akiknek szülei saját szőlővel bírnak, előnyben részesülnek. Mind a négy szakiskola két éves tanfolyamu. A tarcali és a kecskeméti szakiskola azonban egymással akként van kapcsolatban, hogy a két iskola tanulói az első tanévet mindnyájan a tarcali, a másodikat pedig — a homoki szőlőművelésben való gyakorlatszerzés céljából — a kecskeméti szakiskolánál végzik. A tanév mindkét iskolában szeptember 4-én kezdődik. A sajátkezüleg irt pályázati kérvényeket a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve, július 25-éig annál a szőlészeti és borászati szakiskola igazgatóságánál kell benyújtani, ahová a pályázó magát felvétetni óhajtja. A kérvény miként való elintézéséről az illető szakiskola igazgatósága fogja a pályázókat a tanév megnyitása előtt írásban értesíteni. Egyébként minden irányú részletes felvilágosítást a szakiskolák igazgatóságai megadnak a hozzáfutóknak.

Tenyészsertésárverés Münsterben. A westfáliai münsterben székelő sertésnyésztők egyesülete folyó évi július hó 2-án rendezte X. tenyészsertésárverését Münsterben. A kiállításra körülbelül 100 darab öt hónapnál idősebb törzskönyvezett nemesített westfáliai landschwein — kanok és kocák — kerül felhajtásra.

Gazdanap Palotabozsok. A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 7-én Palotabozsokon gazdanapot rendezett avégett, hogy a mezőgazdasági termelés, állattenyésztés, méhészet érdekében a község lakóival értekezzen. Délelőtt határjárás volt, utána társasbéd. Délután pedig állat- és udvarszemlét tartottak, amelynek során közel 100 darab tehent és üszöt vezettek elő, ezekből 4 darabot díjaztak. Az állatszemele végeztével udvarszemle volt.

Gazdasági gyakornok. Gazdaságiakadémiát mint rendkívüli hallgató végzett fiatalember a nyári hónapok idejére tanulmányainak kiegészítése céljából teljesen a saját költségére gazdasági gyakornoknak ajánlkozik. Cím: *Hrusztek D. Gyula* czeredes. Szeged, Zászlós-u. 7.

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Mindegyik banküzlet legelőnyösebb lebonyolítása és finanszírozása.

A 42 év óta fennálló *Fischer J. részvénytársaság* zsák- és ponyvagányát, Budapest, Nándor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponyvakölcsönöz-intézet.

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: Savoly Ferenc dr.

1925. június 6.

A május havi időjárás a hónap elején jól indult, a közepe körül kedvezőlenebbre fordult s a hónap végéig legalább részlegesen ismét megjavult.

Hőmérséklet dolgában a vételek hónapjának nevezhetjük, mely hőbeli hanyattatást a gazdasági növényekre nézve semmiképpen sem lehet előnyösnek nevezni. Normális alatti kezdés után a meleg elég gyorsan javult és pedig jóval a normális mérték fölé, elannyira, hogy a hónap közepén a nappali felmelegedés szinte országos terjedelemben 30 C. fokot ért el, de mérték elszórtan egyes helyeken 32 fokot is. A nappali nagy meleggel párhuzamosan az éjjel is folyton enyhébbekké váltak. Am már három nappal az időelőtti forróság után olyan zuhanást végzett a hőmérséklet, hogy éjjel a hőmérő egész közel ért a fagyponthoz, sőt szörványosan ezt el is érte. Miután tehát az ominózus fagyos szentek napjait rohamosan emelkedő hőmérséklet mellett szerencsésen megusza az ország, a huszas napok elején a keleti félországnak igen sok helyen der és gyenge fagy érte a termést. Az ország közepe felé már csak szörványosan, a nyugati országhélen pedig csak elvétve itt-ott mutatkozott a kártevő hideg. A főleg tengeriben, burgonyában, tökben, babban, szőlőben szenvedett kárt, már alig-alig tehette jóvá a hónap végéig ismét normális magasságra emelkedett meleg.

A zivatarok sem gyakoriságra, sem súlyosságra nézve, talán az egy Somogy megye táját kivéve, nem mutattak nagyobb eltérést a megszokott mértéktől. Nem mondhatni azonban ugyanezt a zivatarok nélkül is gyakori, tartós és élénk, főleg a meleg és száraz déli szelekről, amelyek a fában szegény Alföldön akadálytalanul végigszáguldván, igen sok nedvességet vontak el a talajtól, növénytől egyaránt. A sajnos nem elszigetelten tapasztalt sárgulás, sőt száradás a vetésekben és legelőknél, elsősorban az erős és húzamos májusi szelek rovására irandók.

A csapadék sem kényeztetett el bennünket. Igaz, hogy májusban csak öt országosan száraz nap fordult elő, de ebben sem volt köszönet, mert a keleti országrészeket mintegy három héten át kerülte a komolyabb eső, amiből a kevésbé reáutalt nyugati országhét kapott ismét többet és többször, sőt sokszor. Az esőnek ez az aránytalan eloszlása hasonló aránytalanságot okozott a vetések és legelők állásában is a két országhét között. Keleten határozottan kevés volt az eső, de a nyugaton is csak a pillanat szükséglete talált fedezetet, úgyhogy az egész országterület júniusban még kiadós esőre szorul, amiből 5-ig azonban még edeskevésben volt részünk.

A május havi csapadékmérleg a következő:

I. Duna jobbpart.		Heves	
Baranya	+ 30%	Szolnok	- 47%
Fejér	+ 16%	Pest	- 32%
Győr	+ 26%	IV. Tisza jobbpart.	
Komárom	+ 8%	Abauj	- 29%
Moson	+ 42%	Bereg	+ 14%
Somogy	+ 25%	Borsod	- 24%
Sopron	+ 29%	Gömör	+ 2%
Tolna	+ 8%	Zemplén	- 3%
Vas	0%	V. Tisza balpart.	
Veszprém	+ 36%	Békés	- 27%
Zala	+ 24%	Bihar	- 36%
II. Duna balpart.		Hajdu	- 19%
Esztergom	- 3%	Szabolcs	+ 2%
Hont	+ 3%	Szatmár	+ 3%
Nógrád	- 6%	Arad	- 12%
III. Duna-Tisza köze.		Csanád	+ 32%
Bács	- 5%	+ = felesleg, - = hiány.	
Csongrád	- 15%	Savoly Ferenc dr.	

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

„Ipari hír. Nagel Adolf zsák- és ponyvaüzem és kölesintézet változatlanul, teljesen a régi keretekben és agilitással vezeti tovább teljes kereskedelmi és konfekció-üzletét. A cég központi irodája Budapest, V., Arany János-utca 10. sz. alatt működik.“

Az Angol-Magyar Bank igazgatósága Krausz Simon elnöke alatt tartott ülésében megállapította az 1924. üzletév mérlegét. Ez 9,556,395,000 K. nyereséggel zárult. Ebből részvényenként 2000 K. osztalék fejében a részvényesek között 5,906,364,000 K. fizetették ki, a rendes tartalékalap 1 milliárdral gyarapították, míg a fennmaradó 1,716,143,092 korona az 1925. üzletév számlájára vitették át. Krausz Simon elnök bejelentette, hogy a bankból kívánva, hogy élhessen azoknak a nagy gazdasági és közérdeklő feladatoknak, amelyek mindenkor életcélját képezték és amelyekkel szorosban összefüggő cégemzetközi relációinak kifejlesztése és előkészített programjainak megvalósítása. — A bank igazgatósága a legnagyobb megnyugvással állapította meg, hogy Krausz Simon és a bank vezetősége és főrészvényesei között minden kérdés tekintetében a legnagyobb harmónia áll fenn, amely harmóniának és egyetértésnek fennmaradása biztosíték a banknak arra nézve is, hogy a megváltozott viszonyok mellett is minden időben az egész vonalon birni fogja Krausz Simon egyéniségének és munkájának értékét.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglalkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Prima cseh, román és jugoszláv
bükkfaszenet
valamint **tüzfát**
vagontelekben azonnal szállít, magyar koronákban is
LIGNOCOMMERCIA
FAIPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 12.
Telefon: 20-22. Sürgőnycim: Koberfa Budapest

GRAF & STIFT 5 tonnás
TEHERAUTOMOBILOK
kaphatók vezérképviseletnél: 9895
HIRSCH HUGÓ, Budapest, VI., Jókai-tér 3/a.

Uradalmi lakások, Kastélyok stb.
legmodernebb kivitelű
festése, mázolása és tapétázása
Hantos Testvérek R.-T.
Budapest, VI. ker., Horn Ede-utca 5. sz.
Telefon: 194-51 7396
Ajánlattal készséggel szolgálunk.

DEBRECZENI ÁLLATFORGALMI TÁRSASÁG
KUN és TARSAI, élőállatkereskedők és bizományosok
DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, I. emelet.
TELEFON:
iroda: 557 lakás: 545
Sürgőnycim: DÁIIFOR

Ajánl állandó készletéből Erdélyből importált **fehér jármosokróket, továbbá szilaj tinókat, belföldi fehér és tarka jármosokróket** a legelősebb napi áron.
Vesz mindennemű **hízott állatot** a legmagasabb napi áron. Lebonyolít csereszületeket

Hírlátótelepei és istállói Debreczenben: Ónosí-u. 13-15. Keresztes-utca 22. és Hőszórómező-út 75. 7726

ZÖLDHITELT
ajánlok földbirtokos urak részére. A hitel feltételeit levél, vagy szóbeli megkeresésre azonnal közlöm.
Telefonszámok: **Schwarz Gusztáv**
József 148-04 banküzlet
148-05
7801 148-06 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3., I. emelet.

Zsák, ponyva
vétel, eladás és kölcsönzés 7801
Schlesinger és Társa Zsákkereshedelmi R.-T.
Budapest, V., Kálmán-u. 14. Sürgőnycim: Sackhändler

Budapest közvetlen közelében
autóval 40 perc, vasutállomás 6 km., 100 magyar hold szántó, 400 hold favágásra nem alkalmas erdő kőbányával (elsőrendű épületkő), 8 szobás lakóház gyönyörű kerttel, 12 magyar hold belsőség
eladó
Bővebbet „Egészséges hegyvidék 1865“ szám alatt a kiadóban. 1865

Hussertések
Német nemesített. Yorkshire.
Németországból és Hollandiából importált szülők **tej nélkül** tartott és tisztavérben továbbtenyésztett, **törzskönyvezett** ivadéka, kanok és kocák, különböző korban, felsőszolgaegyházi tenyésztelőkön **állandóan** eladók
Érdeklődőket telepünkön bármikor szívesen látunk 7824
Felsőszolgaegyházi Hussertésenyésztel
Posta, távirat, vasut: Szolgaegyháza, Fejér megye

Kenőanyagfogyasztását . . . 50%-kal
Tüzelőanyagfogyasztását . . . 10%-kal csökkentjük
GÉPEI TELJESÍTMÉNYÉT FOKOZZUK!

KUN SÁNDOR
BUDAPEST, IV.,
FERENC JÓZSEF-RAKPART 18. SZ.
Alapítási év: 1892. Telefon: József 61-23
Sürgőnycim: Kunship 7897

Bérszántást vállal

új államgépgyári gézekkel

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Üvezérnöksége

KÖZPONT: 7783

BUDAPEST, V., Vilmos császár-ut 26-32.

Nyugati sők: Keleti sők:

VI., Vilmos császár-ut 63. VIII., Baross-tér 9.

CSÉPLÉSI MÁZSAKÖNYVEK

az alantl árák mellett vállalatunk nyomtatványosztályában szereshetők be

63. sz. Cséplési mázsa-könyv	kőszépen perforálva, 100 lapos terjedelemben, 10x20 cm. nagyságban	10.000 K
56. sz. Cséplési mázsa-könyv	1 lap perforált, 1 lap szilárd, 100+100 lapos terjedelemben, 14x20 cm. nagyságban	20.000 K
23. sz. Gabonaszállító-könyv	3 lap perforált, 1 lap szilárd, 50+50+50 lap terjedelemben, 12x15 cm. nagyságban, puha kötésben	6.500 K
44. sz. Cséplési mázsa-könyv	napi gazdasághoz, 200 lapos terjedelemben, 15x27 cm. nagyságban	45.000 K
Ugyanaz 100 lapos		35.000 K
55. sz. Cséplési értesítő	50 lapos terjedelemben, 23x31 cm. nagyságban, puha kötésben	45.000 K
16. sz. Összesített cséplési napi jelentés	2 lap perforált, 1 lap szilárd, 50+50+50 lap terjedelemben, 23x31 cm. nagyságban, puha kötésben	55.000 K

A csomagolást önköltségi áron, portót, forgalmi adót külön felszámítjuk!

"PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomda R.-T. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Állami aranyérmert nyert a Fordson-tractork

A „Faluszövetség” rendezésében Széregen folyó évi május 31-től június 2-ig ipari és mezőgazdasági kiállítás volt, mely kiállításon résztvettek a Cormick, Hoffherr és Schrantz Roburja, valamint a Fordson-tractork is.

Június 1-én délután a kiállítás keretében — évtizedek óta nem szántott réten — szántóverseny rendeztetett, mely versenyen mindhárom kiállított traktor résztvett, egymás mellett kijelölt kb. 15 kat. hold területen.

Cégünk 4 drb Fordson-tractorkal és pedig 2 drb új és 2 drb több mint 2 éve használt traktorral vett részt. A Cormick-tractork 3-vasu saját ekével, míg a Robur-és Fordson-tractork Oliver 7a. ekével szántottak.

A Cormick-tractork kb. 4-5", míg a Robur-tractork kb. 6-7" mélyen szántottak.

A verseny 4 óraker kezdődött és mi 4 h 35'-kor a négy Fordson-tractorkal a kijelölt területet 87 átlagos szántási mélységgel teljesen felszántottuk s a versenybizottság az 15 hold felszántására egy traktor átlagos munkáját 140 percben állapította meg, ami napi kb. 5 hold szántásteljesítménynek felel meg.

A verseny eredményét a bizottság még aznap este alábbi eredménnyel kihirdette:

- I. díjat állami aranyérmert nyert: a Fordson-tractork,
- II. „ ezüstérmert nyert — a Robur-tractork,
- III. „ elismerést kapott — a Cormick-tractork.

Lincoln, Ford, Fordson autorizált képviselője Haltenberger Vilmos

Budapest, VI., Nagymező-utca 19.

Telefon: 66-15

KERTI BÜTOR

gazdasági és szemes, továbbá mindenfajta kosár, nemes fűzből, legolcsóbb és legjobb

Tuboly Ikervári (Vas megye) gyárának lerakatánál

Budapest, IV., Haris-köz 1. szám.

Ne üljön fel hangzatos reklámoknak mert az 50 éve fennálló, szolid-ságáról ismert

Lusztig Ede cégnél

Budapest Rákóczi-ut 2.

7706

uri és női fehérneműjét még mindig a legjobban és legolcsóbban szerezheti be.

Dus választék harisnya-, kesztyű-, gallér- és nyakkendő-, valamint férfi- és nőifüzdőcikkekben.

Teljes csecsemőkelengye.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi vállalata

az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet kezelésében OFB. engedély 8092/1023.

BERTALAN JÁNOS és MÉRÉY ERNŐ vezetésével Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet

Telefon: József 76-76

Vállal kiszárazás megfizetését a birtokok eladására, haszonbérbeadására, vételére, haszonbérbeadására.

Csalék előzetes helyszíni szemle után tesz részletes, szakaszról ajánlatot, melyek valóságát szavatol.

Adás-vétel ügyekben szakvéleményt ad, ügyfeleinek szerződéseket díjtalanul készít el.

Megbízható önkéntes az ország minden részén.

Bérbéradás: Nőgrádban, Salgótarján: közlemben 300 k. hold adás, 50 rtk, 150 legelőből 400 birtok, épületekkel, lakóházzal, október 1-ére. Fejér megyében, államtól 8 km-re 529 k. hold, melyből 200 szántó, 240 részben felülből kaszáló és legelő, épületekkel, október 1-ől. Békésben 2000 kat. h. kútnál buza-, tengeri- és répatermő birtok szőlő ültetve, bőséges épületekkel, nagy lakóházzal, vasúti állomás helyben.

Érd: Fejér megyében 750 m. h. sík birtok épületekkel. Békésben 1400 m. h. fekete föld, kevés épülettel, részletekben is elparellázva. Borsodban 2000 kat. h. erdő-birtok.

Kérésünk eladása és bérletre megfizetés részére birtokokat 100 holdtól felfelé, bármilyen területtel.

Üzletáthelyezés!

Gyapjubizományi üzletemet V., Dorottya-utca 9. szám alól

V., Szabadság-tér 17. szám alá Tözsdepalota (főbejárati) helyeztem át.

Uj telefonszámi: 76-99

GYAPJUT

elsőrangú bel- és külföldi megbízásból, későbbi szállításra legmagasabb áron veszek

ZEISLER ARTUR

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Rovatvezető: Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaszállítójának jelentése.) 1925. június 15. A legutóbbi — vasárnap — esőzés megjavította a terméskilátásokat, úgyhogy a javuló hírekre gyengült az ubuza irányzata.

A kereslet tartózkodó volt, az élénk kínálat következtében mégis nagyobb mennyiségű ubuza került forgalomba, paritás Budapest, 4400 K-ért. Obuzában az üzlet, tartott irányzat mellett, csak szük keretek között mozgott. A rozspiacon az irányzat kissé gyengült. A forgalom minimális. Termény-cikkek piacán az árpafélék változatlanul fizetlennel. A zab irányzata szilárdult, miután a kereslet élénk. Kínálat hiányában azonban a forgalom nem számottevő. A tengeri irányzata közepes forgalomban kissé gyengült. A magpiacra repce iránt élénkült a kereslet. A köles irányzata szilárd. Budapesti paritásban kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 76 kg.-os: tiszavidéki 5250-5275, fejmegyei és pestvidéki 5225-5250 K. Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 5350-5375, fejmegyei és pestvidéki 5325-5350, rozs ó 4100-4150, takarmányárpa 3200-3300, sörárpa 3800-4200, zab 4500-4700, tengeri 3075-3100, köles 2850-2950, korpa 2350-2400 K.

Budapesti liszt- és őrléménypiac. („Avena” Mezőgazdasági Termény- és Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1925. június 15. Lanyha irányzat mellett a mai tözsdén a következő lisztárak fordultak elő: duplanullás 7800, nullás 7700, kettes 7400-7500, hatos 6900-7000, takarmányliszt 3000, korpa 2400, 1-es rozsliszt 6200, 75%-os kiörlésű egységos rozsliszt 5400 K. volt kg.-kint zsákkal együtt budapesti paritásban.

Budapesti takarmányvásár. Június 16. (A székesszéki vidéki gazdasági hivatalos jelentése.) Rétiszéna I. rendű ó 115,000-125,000, II. r. 80,000-110,000, I. r. új 120,000-130,000, II. r. 70,000-115,000, III. r. csomagolásra 45,000-75,000, muharszéna 140,000, lucernaszéna 145,000-165,000, lóhereszéna 130,000, takarmányzalma (árpa) 100,000, almazalma 50,000-75,000 zsupszalma 1 keve 5000 K.

Budapesti vágómarhavásár. 1925. évi június hó 15-én. Felhajtás 539 drb nagy vágómarha. A vásár lanyha irányzat mellett folyt le, az árak különösen a középminőségűeknél kg.-kint 500-1000 K-val csökkentek. A bikák és elsőrendű marhák ára változatlan maradt. Eladatlanul visszamaradt 144 drb nagymarha és 2 rugott. Következő árakat jegyezték kg.-kint elősúlyban: Bika, jobb minőségű 13,500-16,000, kivételesen 16,500-17,000, bika, silányabb minőségű 8000-13,000, tarka hizott ökör, jobb minőségű 13,000-17,000, kivételesen 17,500-18,000, középminőségű 9000-12,500, alárendelt minőségű 6000-8500, magyar tehén 8000-13,500, tarka tehén 6000-16,000, kivételesen 16,500-17,000, bivaly 10,000, növendék 6000-13,000, kicsontozni való 3500-5500 K.

Budapesti szurómarhavásár. 1925. június 12. Felhajtás 722 drb, ugyanint 721 drb élő belföldi szopósborjú és 1 drb gödölye. A vásár irányzata lanyha volt, az árak kg.-kint 500-1000 K-val csökkentek. Jegyzett árak kg.-kint: Élő borjú: Belföldi szopós: I. rendű 16,000-18,000, kivételesen 18,500, II. rendű 15,000-16,000, gödölye 80,000 K. lóban.

Budapesti juhvásár. 1925. június 12. Felhajtás: 249 drb juh, ugyanint: 249 drb feljavított juh. Jegyzett árak kg.-kint elősúlyban: Feljavított juh 6750-8500 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepiének jelentése.) A ferenevárosi nyílt és zárt vásáron a hétfői felhajtás 3650 darab volt, amelyből eladatlanul visszamaradt 1474 darab. A nagy felhajtás következtében az árak a prima minőségeknél tartottak, egyéb minőségeknél nyomottak. Árak a következők: prima urasági 20,000-21,000, prima szedett 19,000-20,000, közép 18,000-19,000, könnyű jobb 16,000-17,000, könnyű silányabb 15,000-16,000, öreg urasági 18,500-19,000, öreg szedett 17,500-18,000, angol sonkamalac 18,000-22,000, hussertes 23,000-26,000, szalonna 23,000-23,500, zsír 27,000-27,500, hasított félsertes 22,000-24,000, beállítani való sovány sertés 17,000 korona. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi házra sertéseket elfogad.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 5600-6000, tejszínhab literje 48,000-60,000, tejfel literje 24,000-30,000, vaj kg.-ja 80,000-100,000, nagyban 58,000-60,000, tehénturó kg.-ja 16,000-20,000, juhturó kg.-ja 35,000-45,000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 80,000-90,000, nagyban 40,000-45,000, grói sajt kg.-ja kicsinyben

DEICHSEL-FÉLE „EXTRA-SPEZIAL” GŐZEKEKÖTELEK

GŐZEKEKÖTELEK

KIVÁLÓ MINŐSÉGŰEK!

PÉCSI PÜSPÖKI URADALOM RÁCBÓLYI KERÜLETÉNEK FŐINTÉZŐSÉGE

Magyar Acélsodrony-, Drótművek és Kötélgár Deichsel A. cégnek

Rácbóly, 1924. február 20. Miskolc.

Hivatkozással elődünk, a volt Schaumburg-Lippe Hg. Rácbólyi Uradalma részére, utóbb pedig a mi részünkre eszközölt gőzekekötél-szállításra, örömmünkre szolgál t. Cimmel tudatunk azt, hogy a szállított gőzekekötélek minőségével, valamint t. Cím hiszolgálásával a legteljesebb mértékben meg voltunk elégedve.

A gőzekekötélek minősége összehasonlítva bármely más belföldi, vagy külföldi cég gyártmányával, a versenyt a legteljesebb mértékben megállja és a kötelekkel a nehezebb viszonyok között is a lehető legjobb tapasztalatokat tettük, úgy, hogy azok használatát bárkinek a legbiztosabban ajánlhatjuk.

GŐZEKEKÖTELEINK ARANYÉRMENNEL LETTEK KITÜNTETVE!

60,000—80,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 40,000—60,000 nagyban 82,000—86,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben. Csirke, darabja 15—50, tyúk darabja 35—70, hizott ruca kilogrammja 24—30, hizott pulyka kg.-ja 60—80, libamáj kg.-ja 40—100, ludzsír kg.-ja 40—60, tojás drbja 1100—1400 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty is kicsinyben 35,000—45,000 K., nagyban 28,000—30,000 K.

Zöldség és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon: Sárgarépa 7000—8000, petrezselyem 5000—10,000, zeller 10,000—14,000, kalarabé új. darabja 500—2000, vörshagyma 4000—6000, fokhagyma 38,000—80,000, cékla —, fejeskáposzta 8000—12,000, kelkáposzta 8000—14,000 fejes-saláta darabja 500—2000, burgonya kicsinyben kg.-kint 4000—7000, nagyban q.-kint 300,300—400,000, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 3000—3800, nagyban q.-kint 250,000, fehérburgonya kicsinyben kg.-kint 1800—2000, nagyban q.-kint 190,000, uborka 20,000—40,000, zöldpaprika drb.-ja 1000—6000, tök 4000—16,000, zöldborsó 3000—6000, karfiol 20,000—45,000, zöldbab 25,000—40,000, torna 12,000—28,000, spárga 4000—15,000, sóska 5000—10,000, spenót 4000—7000, championomba 50,000—80,000, alma 16,000—60,000, dió 16,000—20,000, cseresnye 6000—24,000, meggy 8000—14,000, egres 6000—14,000, ribizke 14,000—30,000, eper 15,000—80,000, málna 40,000, sárgadinnye 100,000 korona.

Zürich, június 15. (Devizaszókrat.) Páris 24'90, London 25'02, New-York 515, Brüsszel 24'40, Milánó 20'15, Hollandia 206'90, Berlin 122'90, Bécs 0.0072'50, Szófia 3'75, Prága 15'27'1/2, Varsó 99, Budapest 0'0072'50, Bukarest 2'40, Belgrád 8'95.

Egy aranykorona ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzfolyamán számítva 14,380 papirkoronával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

H. G. báró. Pap. Kérdése elintézésében ajánljuk, méltóztassék az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomáshoz Magyaróvár fordulni és 2000 korona postabélyeg mellékelésével megkérni aziránt, hogy a következő kiadványát: Gyártás József, „Zöldtrágyázás” küldje meg.

L. Gáspárkása. A káli- és nitrogénműtrágyák kipróbálása a következők szerint lenne véghezvihető, megjegyezve, hogy a nitrogénműtrágyák után hatás annál inkább lesz várható, minél messzebb esnek a kísérleti növények az istállótrágyától. Rozs alá alkalmazhat szórva 75—100 kg. 40%-os káli-trágyát kat. holdankint, sorba pedig e mennyiségnek körülbelül a felét. Egyébként azt, hogy a káli- és nitrogén-műtrágyákból is milyen mennyiségek után várható a legkedvezőbb hatás, azt éppúgy kísérletezéssel kell megállapítani, amint a kérdésesítő nagyon helyesen a szuperfoszfát-tal tette. Nitrogénműtrágya alkalmazását a rozs alá, eltekintve egyes kivételes esetektől, amilyen például az, hogy a talaj nyilvánvalóan nagyon sovány, inkább csak felültrágyázásra, a nem eléggé elbokrosodott, vagy rosszul áttelelt vetések felszegélyezésére ajánljuk. Ilyenkor rögtön a kitavaszodás után a vetésre kat. holdankint kiszórt 30—60 kg. chilisalétromnak kiváló hatása szokott lenni. Abban az esetben, ha a talaj nagyon sovány és emiatt a rozs már ősszel gyengén szokott fejlődni, akkor vetés előtt adható szórva 60—100 kg. kén-savas ammóniák vagy méz-nitrogén. Sor-trágyázás esetén az őszi fejlődés elősegítésére a foszfor-sav- és káli-műtrágyákon kívül sorba adható 25—30 kg. chilisalétrom. A burgonya alá kora tavasszal kiszórva 75—100 kg. 40%-os kálisó alkalmazását lesz célszerű kipróbálni, a nitrogénműtrágyák közül pedig vagy csüli-salétromot közvetlenül ültetés előtt 50—80 kg. mennyiségben, vagy pedig — ami valószínűleg jobb lesz — kén-savas ammóniákat, méz-nitrogént, vagy Leuna-salétromot, mindezeket az ültetés előtt 2—3 héttel kiszórva, kat. holdankint körülbelül 60—100 kg. mennyiségben. A zabnál feltétlenül a sorbátrágyázás ígérhet legtöbb sikert teljes trágyázásnál is. Ez esetben a szuperfoszfátot kívül adandó lesz kat. holdankint 35—50 kg. 40%-os kálisó és 25—30 kg. chilisalétrom. Nagyon sovány talajon azonban ki kell próbálni, nem lesz-e célszerű a sortrágyán kívül a vetés előtt szórni is adni nitrogénműtrágyát. Az elmondottak kiegészítésül még azt kell megjegyezni, hogy a méz-nitrogén-sorba semmi esetre sem adható, szórta pedig a vetés előtt legalább egy héttel hintendő el. Bajos sorbátrágyázásra való alkalmazása a Leuna-salétromnak is erős nedvzivóképessége miatt; erről az új nitrogénműtrágyáról egyébként a „Köztelek” múlt évi karácsonyi számában jelent meg részletesebb ismertetés. A kén-savas ammóniák pedig sorba adva néha késlelteti a kelést.

S. J.

H. S. Pálka-Fulópajor. Minél több a növény bizonyos területen, annál nagyobb a vízfogyasztásuk, vagyis annál jobban száritják a talajt. Tévedés tehát az, hogy a nedvességet a csalamádénak sűrű vetésével lehet jobban megtartani. A csalamádénak körülbelül 40 cm. sortávolságra való vetése és megkapálása határozott védelem a kistulés ellen. Szárazságban csalamádénak figyelembe jöhet zöld etetésre is a cukorcitrok vetése, továbbá erjesztett lakarmányok a napraforgó. Ugy ezekről, mint a kukoricának kápálásra való vetésének jelentőségéről részletesebb tájékoztatást nyerhet a Pátia R.-T. kiadásában megjelent következő munkában: Gyártás József, Magyar Dry-Farming.

Burgonyatermelők!!

Nagy terméstöbbletet biztosít:

Burgol vagy Perosan

porózás permetezés

Megakadályozza a burgonyavészt!

Beszerezhető: 7785

CHINOIN gyógyszer- és vegy. termékek gyára r.-t. Mezőgazdasági osztály UJPEST

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ R.-T.

Budapest, V., Mérleg-utca 3. III. emelet

Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR

Távíratcím: Nemesmag Telefon: 128—35 és 146—20

Őszi vetőmagvak:
SZÉKÁCS-féle nemesített

minőségbuzák,
őszi árpa,
káposztarepce,

FLEISCHMANN-féle nemesített

ROZS 7635

előjegyezhető!

„Avena” Mezőgazdasági Termény- és Állattérítési Részvénytársaság Szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhbizományosok.

SZÁLLÍTMÁNYOK CIMZENDŐK:

Marha-, borjú- és juh szállítmányok: „Avena” R.-T., Budapest-Ferencváros, Marhavásártér.

Sertés szállítmányok: „Avena” R.-T., Budapest-Ferencváros, Sertésvásártér.

KÖZPONTI IRODA:

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 38.

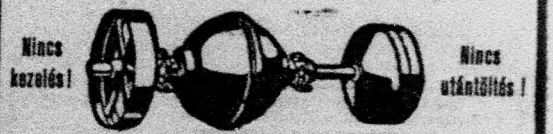
TELEFON: 63—43, 63—44 7404

Világszabadalom!
Forró nyárban sem Kell jég,

ha húst, tejet, tojást, sört stb.

önműködő A-S géppel hűt

mely ily bámulatosan egyszerű:

Egyedülről: Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: 12—91

Gellert Ignác és Társa R.-T. Wien, III., Kegelegasse 27

Saborsky Ede és Társa

Budapest—Wien

szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhbizományosok

IRODAK: Szentvághíd, telefon: József 12—30
Marhavásártér, telefon: József 12—30
Saborsky Irtán lakásának telefonára: József 44—17
WIEN IRODA: III., St. Marx
Telefon (Innere Stadt): 22—81
Küldemények címzése: Budapest-Marhavásártér
Budapest-Borjavásártér Wien, St. Marx
Küldemények címzése: Wien, St. Marx
DITLÁN VABARI JELENTÉSEK 1925

A takarékos gazda géptőzeggel csépel

kedvező fizetési feltételek mellett
legjobb minőségű géptőzeget szállít

Magyar Általános Tőzegipar R.-T., Budapest

V., Mérleg-utca 4. Telefon: 137-03

Telepek: Sávolj, Fenékpuszta és Nádasdladány.

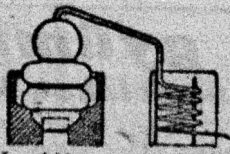
7652

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legtükrözősebbek. 7553
Egyedüli gyártója:
Haidekker Sándor R.-T.
sodrony-, szövet-,
fonat-, korlát-, vas-
butor- és lánegyár
**Budapest, VIII.,
Üllői-ut 48/S.**
Fiók: Budán, II., Fő-utca 58.
Lejegyzik lapos és térszerű.
hátrányosított árték-
dróti alkalmi áron.

Rozsdásodás ellen

Legújabban rendszeresített
leplomálható
tisztázó pálinkafőzőstök
80 literes 120 literig állandóan
raktáron. **PÁLINKAFŐZŐ- és
mosástök** vörösréz-
részből, rafin., réskén-
per, Malton- és Ver-
morel-rendszerrel, továbbá
Chaudrol- és W. M. Cse-
pel-jegű szőlőpermetők a
legolcsóbb gyári áron beszo-
rezhetők. Szontágh Pál rész-
árgyár, cégfőnök Terény
Samu, Budapest, IX., Üllői-ut
19.

Vozór-
képviselő: **RÁCZ F. mérnök** Budapest, V.,
Falk Miksa-u. 8.

10 vagon új ARPÁT

vennénk közvetlenül uradalomtól.
Vásárpénztár Hízlaldája, Kőbánya,
Ceglédi-ut. 7900

Csepléshez román bükk tűzfát porosz szenet

legolcsóbban szállít vagonkéntben a
PROSILVANIA R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 21. szám.
Sürgőnycim: Contfa, Budapest 7750

A tej és tejtermékek

a vaj, sajt, tejkonzervek
stb. gyártása
Iris:

GRATZ OTTÓ
(612 oldal, 107 képpel)
Ára 280.000 korona.

"Patria" r.-i. könyvkiadója
Budapest, IX., Üllői-ut 25.
(Köztelek)

A somogy megyei tapsonyi uradalomban van 20 darab, tenyésztésre alkalmas, tisztavértű rambouillette-kos eladó.

Vasúttállomás: Komáromváros,
7898 Iószágtf. ügyelőség.

Mangalica tenyészkanok

és 100 darab tenyészkecske, melyekből 50 drb 2 éves,
hasas, májusban szedik, 50 drb 1 éves. A nagy díjjal
és többesdrösen első díjakkal kitüntetett tenyésztelemekből
eladók. Cím: **Csöbnji József gazdasága, Csöbnj,**
Szabolcs megye, vasúttállomás Tokaj. 7868

Okosan teszi

a legtöbb háziasszony, ha
bevásárlásánál a

„valódi Franck“

kávépötléket követeli. Ők
sulyt helyeznek arra, hogy
mindig a valódi, régen bevált
„**Franck**“ Kávépötléket
kapják!... mivel ez haszná-
latban a legelőnyösebbnek
bizonyult.

Ügyeljen bevásárlásainál
gyári **védjegyünkre, a**
„**kávédaráló**“-ra!

7687/4

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., Budapest 56

Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése
Stabilgőz gép Félstabilgőz gép Gőzházán Dieselmotor Vashordók
7808

TRIÖRÖK

marott szilakkal
minden gabona
tisztítására,
Cseplőgép-
szilák
Tükröstök. Mindennemű tyusasztott lemezek.
Vetőmagtisztítótelepek
Lucerna- és löheretiszító triörök
STAHEL és LENNER triör- és lemeztyusasztógép
Részvénytársaság
Budapest, VI., Országbirtó-utca 44-46. sz.

Ausztriai malomcég

kb. 30 vagon havi tengeriszükséglettel
keres közvetlen összeköttetést

szolid tengeritermelőkkel (uradalmakkal). Szükséglet:
élénkpirosszemű Cinquantin és fehér tengeri. Az ajánlat
alapja: határállomás mint átvételi hely. Mintával ellá-
tott ajánlatok „W. F. 7197“ jelige alatt alanti címre
kéretnek: **Rudolf Mosse, Wien, I., Seilerstätte 2.** 7883

Eladó „Ekkehard“ telivér

apja Delaunay, anyja Keila, ára 60 millió kor.
Tulajdonos **Gencsy Károly, Kisléta,**
Szabolcs megye. 7894

Földbérletársat kerések

Hova és Borsod megyében fekvő 2500 hold tejfedelmű,
prima birtokhoz. Bérleti idő 15 év. Urakak van. Szük-
séges tőke most, azonnal, egymilliórd, jövő évben is-
mét egymilliórd korona. Birtokbirtok kimorizán irjanak
„**Modern gazda 7878**“ jellegre a lap kiadóhivata-
lásnak. 7878

Üllői Hengermalom Részvénytársaság

Budapest, IX., Ráday-utca 31. szám
Telefon: József 136-22

a budapesti gabonaörszde tagja elvállalja vidéki
földbirtokosok és haszonbérletők mindenféle gabo-
nájának és terményeinek a budapesti piacon
bizományi uton való értékesítését. Teljes
garancia! Gyors lebonyolítás! Saját budapesti
raktár! 7866

„IRUS-MŰVEK“ MAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 21.
Telefonszám: 97-62
Sürgőnycim: „IRUS“

Specialitásként szállít azonnal a legjobban bevált szab. eredeti
„**IRUS**“ darálókat és **MALOMBERENDEZÉSEKET**
az összes gazdasági magvak, szálás és rostos termények feldolgozására

Tovább szállít **NEUMEYER** Herkules **motorekét**
4- és 3-vasú

szivógáz-, petróleum- és benzinüzemre
A modern technika legtükrözősebb alkotása
Szánt Arat Csepel Vontat
Elsőrendű referenciák 7119 Legmesszebbmenő jótállás

TÖZEGKORPÁT

ALOMTÖZEGET

légszár az állapotban azonnal szállít a
TÖZEGKITERMELŐ R.-T.
Központi iroda:
Budapest, VI., Teréz-körút 26.
(Pyramis helyiségben)
Telefon: 65-48, 65-49, 65-50
Interurbán: 194-87
Termelőtelep és gyár:
Fonyód (Szug u.)

Angliából behozott, valamint saját nevelésű

Yorkshirei tenyész- kanok eladók

Báró Jeszenszky Andor Kölesd-
majori Gazdaságában, Kölesden
kg.-ként 25.000 (Huszonötezer) K.-ért. 7901

Aratás utáni fizetésre azonnal szállít, a legelőnyösebb napi árak mellett:

- Muhart Kölest | Tarlórepát
- Rézgálicot | Raffiát | Kénport | Rézkénport
- Porosz szenet | Kenőolajokat | Zsák- és ponyvákat | Manillát

FÖLDES GYŐZŐ Mag- és Termény- kereskedelmi Részvénytársaság

BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 14. SZ.
TELEFON: 141-10 és 141-16
Sürgőnycim: FÖLDESUR Budapest

Mielőtt szuperfoszfát- és egyéb műtrágyaszükségletét
beszerezné, kérjen tőlünk ajánlatot
a **DANICA Vegyi Ipar Részvénytársaság**, budapesti vezérképviselője.

Az amerikai DEERING gépekhez való összes alkatrészek raktáron vannak,

ugyhogy minden rendelést haladéktalanul
foganatosíthatunk. Felkérjük tehát a t. gazda-
közönséget, miszerint a **fűkaszáló-, arató-
és gyűjtőgépeikhez** szükségelt **alkat-
részeket** sürgősen megrendeljük, melyekkel
legjutányosabban állunk rendelkezésre.

DEERING kévekötőzsineggel

legkitűnőbb minőségben jutányos áron szolgálunk, valamint legjobb minőségű belföldi zsineggel is.
Valódi Deering-féle fűkaszáló-, arató-, gyűjtőgépek és tárcsásboronák legolcsóbb áron raktárról szállíthatók.

PROPPER SAMU R.-T. MEZŐGAZDASÁGI GÉPÜZLETE

Budapest, V., Vilmos császár-ut 52. sz.

A középirtok legalkalmasabb szántógépe az

Államgépgyári kétgéprendszerű XCT jelű gőzekekészlet

Teljesítménye óránként 1 magyar hold. Rendkívül jutányos áron szállítja!

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Nyugoti fiók: Vilmos császár-ut 63. sz. Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. Keleti fiók: VIII., Baross-tér 9. sz.

Tökés egyént keresek
 ki egy nagyobb földbérlethez 75-100.000 aranykorona kölcsönt adna, esetleg csendes társnak belépne. Cim: „7879“ alatt e lap kiadóhivatalában megtudható. 7879

Cseplesi mázsakönyvek
 vállalatunk nyomtatványozási részlegében szerkesztett be-
 „Patria“ Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénnytársaság, Budapest, IX., Üllői-ut 26. sz.

LUTZ
 TOMÁNKOK-FESTÉK
 LAKKOK
 ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN

TELEFON: JÓZSEF-93/46
Lutz Éde és társa
 LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
 BUDAPEST-VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

ERDÉLYI MARK
 gőz- és motoreke-alkatrészgyár és gőzeke-bérszántó vállalat
 Budapest, VI., Lehel-utca 10.
 Telefon: 191-17, 194-30
 Sörgőzvény: „Gőzeke“ Budapest

Gőzekebérszántást
 Szexi és tavaszi szántást, gyepeltést, szőlőtelepek faiskolák, erdősítések mély rigollrozását elvállalja
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
 7073 Telefon: József 68-68 Sörgőzvény: Wolfféke Budapest

ZSÁKOK, PONYVÁK
 kölcsön és eladás. • Szőlőkötöző-fonalak.
NAGEL ADOLF
 zsák- és ponyvagyár és kölcsönintézet
 Budapest, V., Arany János-utca 10. szám
 Telefon: 35-92, 80-92 7878 Sörgőzvény: Nagela

Vállal BÉRSZÁNTÁST
 legmodernebb, tulhevitte, majdnem teljesen új gőz-
 okokkal, vállalja továbbá:
 gőzekekészletek, billenőkék teljes gyári javítását, új tüszakrények építését, mindennemű kazánmunkákat.
GŐZEKEALKATRÉSZEKET
 szállít minden rendszerű gőzokéhoz raktárról, vagy készíti és javít rendelés után.
 Modellek után készíti bármely acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.
 Mini a Dolscheel-gyár budapesti képviselője. Állandóan raktáron tarti és azonnal szállít új
gőzkesodronyköteleket
 minden méretben, eredeti gyári áron. 7874

TEJGAZDASÁGI
 eszközök és berendezések
 mint encenbergi fejvödörök, fejőszilkek, tejbödönök, tejmérők, tejhűtők, kannák stb.
 Teljes vaj- és sajtgyárak berendezése
 A világhíró LANZ tejföldzőgépek vezérképviselője
 AJÁNLATTAL SZOLGÁL!
HAHN ARTHUR és Társai
 BUDAPEST, VIII., ULLÓLUT 52/B
 Sörgőzvény: CASE BUDAPEST 524

Alapítva 1892.
Rácsos kapu, ablak
Bajor Ignác
 Budapest, V., Váci-ut 16.
 Telefonszám: 14-37 1562

McCORMICK MOTOREKE

Beépített regulátor
 Fordulat önműködően szabályozva
 Szijtárcsa a motoron
 Levehető kapaszkodók

7326

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
 MC CORMICK & DEERING, CHICAGO
 VEZÉRKÉPVISELET

DÉNES B.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GŐZ- és MOTOREKEOSZTÁLY
 BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.
 LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBÉRLŐ
 SÖRGŐNYCIM: „DÉBERT BUDAPEST“
 TELEFON: 139-15 ÉS 70-43
 ALAPITVA 1883

28 golyóscsapágy
 Magasfeszültségű mágnes
 Motorhengerek kicserélhetők
 Légtisztítóberendezés
 Működő részek portól teljesen megvédve

XX

7879

Beműny
 Udvs
 Gazda
 A magy
 (Leg)
 A szant
 (K. T)
 A napra
 Átérhel
 (Elek)
 Uj rend
 Könyvis
 Az Orsz
 Állatten
 Vegyes
 Tözsde,
 Szerkes

Juliu
 Felhivj
 akik
 hogyan
 csatol
 szivesk
 akadás
 julius
 lap kü
 Az el
 jük bel

félévre
 negye
 OMC
 félévre
 negye

A Ger
 méltatt
 a genfi
 nak ga
 István
 elmond
 hatjuk
 zőbbek,
 számított
 tette, ho
 jóval töb
 várható
 ségvetés
 betudás
 összeg,
 zások c
 rozott igé

Cs
 Gö
 szer
 Ma

Mai s